Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ЗВЯЗДА

29 чэрвеня 1991 г. СУБОТА

Газета выдаецца са жніўня 1917 года

Орган Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Беларускай ССР

№ 126 (21654)

Цана 10 кап.

Сабраліся міністры на нараду

Узмацненне каардынацыі дзеянняў міністэрстваў замежных спраў СССР і саюзных рэспублік у пытаннях міжнароднага супрацоўніцтва, якое накіроўваецца на змяншэнне вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС, далейшае ўдасканаленне ўзаемадзеяння МЗС СССР і саюзных рэспублік у консульскім забеспячэнні знешніх сувязей — асноўныя тэмы, якія абмеркаваны на трэцяй нарадзе, што адбылася 28 чэрвеня ў Мінску.

У двух пленарных пасяджэннях Савета Міністраў замежных спраў СССР і саюзных рэспублік, на якіх старшынстваваў міністр замежных спраў БССР П. К. Краўчанка, прынялі ўдзел кіраўнікі знешнепалітычных ведамстваў Савецкага Саюза, трынаццаці саюзных рэспублік. Прадстаўнікі МЗС Эстоніі і Латвіі прысутнічалі ў якасці назіральнікаў.

Перад пачаткам пасяджэнняў кіраўнікі знешнепалітычных ведамстваў мелі гутарку ў Савеце Міністраў Беларускай ССР. Старшыня СМ БССР В. Ф. Кебіч азнаёміў іх з абстаноўкай у рэспубліцы, мерамі, якія прымае беларускі ўрад па ліквідацыі вынікаў катастрофы. Ён пажадаў поспехаў у рабоце нарады, падкрэсліў, што толькі сумеснымі намаганнямі можна справіцца з гэтай бядой.

(Заканчэнне на 3-й стар.).

Фота М. АМЕЛЬЧАНКІ.

ЗАДАННЕ НА ЗАЎТРА

Завяршыла работу IV сесія Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Шмат увагі і зацікаўленасці ў апошні дзень работы сесіі праявілі дэпутаты пры абмеркаванні структуры, штатаў і каштарыса Вярхоўнага Савета. Каса, як кажуць, найшла на камень: і аб уласным рэнаме клапаціцца трэба, і мець штосьці ў кашальку ў цяперашні цяжкі час таксама не перашкодзіць.

Начальнік сакратарыята А. Анціпенка далажыў, што ў 23 камісіях Вярхоўнага Савета працуюць 58 народных дэпутатаў на прафесіянальнай аснове, а таксама 85 спецыялістаў рознага профілю. У 10 аддзелах сакратарыята Вярхоўнага Савета лічыцца 214 чалавек, з іх 73 — тэхнічны і абслуговы персанал. Ён унёс прапанову зацвердзіць каштарыс расходаў Вярхоўнага Савета і яго органаў у суме 15 мільёнаў 268 тысяч рублёў. З іх фонд аплаты працы — 3 мільёны 868 тысяч, гаспадарчыя расходы — 5 мільёнаў 96 тысяч, расходы на правядзенне сесій — 1,5 мільёна і г. д.

Адказваючы на канкрэтныя пытанні, А. Анціпенка растлумачыў, што «пры абмеркаванні гэтага пытання на Прэзідыуме Вярхоўнага Савета было вырашана павялічыць суму дэпутацкіх расходаў да 300 рублёў, што выклікала павелічэнне каштарысу на 175 тысяч рублёў». Акрамя таго, абмяркоўвалася пытанне аб павелічэнні заработнай платы дэпутатам, якія працуюць на прафесіянальнай аснове. Агаварыўшыся, што пастановы ў яго пакуль няма, начальнік сакратарыята паведаміў, што размова ідзе аб заработнай плаце старшыням камісій у 1.600 рублёў, намеснікам і сакратарам — 1200. Пры гэтым ён спаслаўся на Вярхоўны Савет краіны.

Галасаванне праводзілася двойчы. Прапанова зацвердзіць структуру, штаты і каштарыс расходаў першапачаткова набрала ўсяго 146 галасоў. І адразу ж узнікла пытанне: як працаваць заўтра без каштарыса? На грамадскіх асновах?

Па прапанове Р. Унучкі правялі паўторнае галасаванне за зацвярджэнне каштарыса, але без штатаў і структуры. 185 галасамі каштарыс зацвердзілі.

У першай палавіне дня народныя выбраннікі абмеркавалі пастанову прэзідыума Магілёўскага абласнога Савета народных дэпутатаў аб закрыцці Магілёўскага спецПТВ № 2. Трэба растлумачыць — за вывескай спецПТВ хаваецца ўстанова для падлеткаў, якія зрабілі крымінальна каральныя дзеянні. Парламентарыі пастанавілі прапанаваць Магілёўскаму абласному Савету адмяніць сваю пастанову, як прынятую з парушэннем дзеючага заканадаўства.

***

На вячэрнім пасяджэнні дэпутаты ў другі раз адправілі на дапрацоўку праект закона аб прафсаюзах, прынялі зварот да Еўрапарламента, у якім просяць аказаць прамую дадатковую дапамогу нашай рэспубліцы ў справе ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай катастрофы.

На гэтым чацвёртая сесія Вярхоўнага Савета БССР завяршыла работу.

ЗАКЛЮЧНАЕ СЛОВА

Старшыні Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. І. ДЗЕМЯНЦЕЯ на IV сесіі Вярхоўнага Савета БССР

Паважаныя народныя дэпутаты!

Сёння завяршае сваю работу чацвёртая сесія Вярхоўнага Савета рэспублікі. Яна праходзіла ў складаны і адказны перыяд жыцця нашага грамадства. Вынікі гэтай сесіі характарызуюцца прыняццем больш васьмідзесяці заканадаўчых актаў па чатырох асноватворных напрамках, якія рэгламентуюць палітычнае, эканамічнае, сацыяльнае і культурнае жыццё грамадства.

Разумеючы ўсю адказнасць за становішча спраў у рэспубліцы, Вярхоўны Савет Беларускай ССР у ліку першачарговых разгледзеў на сесіі патрабаванні бягучага жыцця нашага грамадства.

Неабходнасць стабілізацыі эканамічнай і палітычнай сітуацыі ў рэспубліцы паставіла ў парадак дня чацвёртай сесіі цэлы рад важных законапраектаў. Сярод іх праграма стабілізацыі эканомікі, а таксама надзвычайных мер па выкананню бюджэту, паскарэння пераходу да рынку, аб асновах раздзяржаўлення і прыватызацыі.

Разгледжаны законапраекты аб прадпрымальніцтве, інвестыцыйнай дзейнасці, замежных інвестыцыях, аб эканамічнай негрунтоўнасці і банкруцтве, некаторыя іншыя з комплексу тых, якія вызначаюць дарогу да рынку.

Усе яны накіраваны на пераадоленне цяжкіх вынікаў разрыву эканамічных сувязей паміж галінамі і прадпрыемствамі. У іх у аснову ставяцца пытанні эфектыўнасці вытворчасці, авалодання майстэрствам ініцыятыўнай работы.

Не буду гаварыць доўга і аб гарачых дыскусіях па праекту Саюзнага дагавора. Адобрыўшы яго асноўныя палажэнні, мы тым самым выказалі сваё бачанне будучыні абноўленай краіны і вызначылі лёс сваёй рэспублікі ў садружнасці суверэнных дзяржаў. Гэта ў поўнай адпаведнасці з волевыяўленнем беларускага народа, якое ён выказаў на праведзеным у сакавіку рэферэндуме.

Сёння мы проста не зможам развіваць сваю гаспадарку без цеснага супрацоўніцтва з іншымі рэспублікамі краіны. Таму што ў нас высокая ступень інтэграцыі народнай гаспадаркі з эканомікай усяго Саюза. Ва ўмовах рынку мы павінны ўмацоўваць эканамічныя сувязі і супрацоўніцтва ў гэтай адзінай прасторы, напаўняць іх новым зместам. Толькі ў гэтым бачыцца рэальны шанц на аздараўленне народнай гаспадаркі.

Народным дэпутатам рэспублікі тут адкрываецца шырокае поле дзейнасці.

Дыяпазон разгледжаных гэтай сесіяй пытанняў вельмі шырокі: як адзначалася дэпутатамі, «ад праблем дарог да праблем улады».

У гэты цяжкі, неспакойны час, калі любая памылка небяспечная, хачу сказаць, што мы, як правіла, дзейнічалі ўзважана, паслядоўна, імкнуліся прадбачыць усе вынікі кожнага свайго кроку.

Вострыя дыскусіі на пленарных пасяджэннях, у ходзе работы пастаянных камісій давалі магчымасць з абвостраным грамадзянскім успрыняццем падыходзіць да выпрацоўкі кожнага дакумента. І няхай не ва ўсім мы цяпер знаходзім узаемаразуменне, тым не менш орган заканадаўчай улады рэспублікі набывае сваё аблічча.

Вядома, ацэнкі работы Вярхоўнага Савета, мяркуючы па інфармацыі сродкаў прапаганды, а таксама пісьмах нашых выбаршчыкаў, вагаюцца ў залежнасці ад таго, які закон прымаецца, наколькі актыўна ідзе дыскусія.

Але не гэта для нас сёння галоўнае. Вызначальным павінна быць грунтоўнасць усёй дзейнасці заканадаўчага органа. Якой бы працяглай і сумнай ні была работа над законамі, мы не аб сваёй папулярнасці абавязаны думаць, а аб тым, як палепшыць жыццё нашых людзей па ўсіх напрамках, забяспечыць іх грамадзянскую бяспеку, умацаваць веру ў тое, што наша грамадства здольна гарантаваць усе канстытуцыйныя правы і свабоды.

А гэта якраз у многім і залежыць ад таго, наколькі трывалай з'яўляецца жывая сувязь выбаршчыкаў з народным дэпутатам. Наколькі ён, дэпутат, уважлівы і чулы да патрэб людзей.

Сваю работу, давераную нам народам, трэба рабіць як мага лепш, каб у поўнай меры апраўдаць надзеі людзей, іх чаканні. Сёння дэпутацкі статус ацэньваецца высокай мерай дзеяздольнасці, грунтоўнай і кампетэнтнай работай на месцах, смелымі адказнымі рашэннямі.

Усё гэта патрабуе каласальных намаганняў, гэтак жа як і заканатворчая работа. Але каб яна прыносіла рэальны вынік, народным дэпутатам у сваіх акругах трэба кантраляваць дзеянне прынятых законаў. Няма сумнення ў тым, што яны ўсё ж пачнуць працаваць, а многія ўжо і працуюць. Сярод такіх акты, што датычаць ліквідацыі вынікаў катастрофы на Чарнобыльскай АЭС, а таксама па сацыяльнай абароне насельніцтва рэспублікі ў сувязі з рэформай рознічных цэн і пераходам да рынкавай эканомікі.

Можна назваць і цэлы рад іншых, прынятых намі заканадаўчых актаў, якія актыўна выкарыстоўваюцца і працуюць у мэтах стабілізацыі грамадска-палітычнай абстаноўкі ў рэспубліцы. Але я гэтага рабіць не буду, а закрану толькі псіхалогію ўспрыняцця новых законаў.

Трэба прызнаць, што некаторай часткай нашых людзей прыняцце таго ці іншага прававога акта разглядаецца як чаканне цуда. Няма ж і быць не можа законаў, якія самі па сабе пачнуць араць зямлю, вырошчваць збожжа, напаўняць нашы магазіны.

Трэба мець на ўвазе і тую акалічнасць, што рад законаў мы прымаем пад будучыя рэформы, і яны праявяць сябе толькі тады, калі пачнецца работа па пераходу да рынкавых адносін. Гэтым самым мы ствараем базу эканамічнай перабудовы.

Паважаныя народныя дэпутаты!

Абвастрэнне жыццёвых праблем паставіла нас у такое становішча, што мы сёння вымушаны несці адказнасць за ўсе беды. І гэта ў той час, калі самі яшчэ толькі вучымся жыць па новых законах, ва ўмовах дэмакратыі і мнагапартыйнасці.

Ні для кога не сакрэт, што вострых праблем у рэспубліцы нямала. Сур'ёзна хворая сфера матэрыяльнай вытворчасці, зніжаецца выканаўчая дысцыпліна, ідуць негатыўныя працэсы ў грамадскім жыцці.

Нам трэба як мага хутчэй разабрацца ва ўсіх гэтых праблемах і знайсці шляхі іх вырашэння. Працэс стварэння новага механізма эканамічных, палітычных і сацыяльных адносін у нас вызначаны цэлым радам законаў. Важна, каб гэта было зразумета і належным чынам прынята нашымі людзьмі.

У цяперашніх умовах толькі практычныя дзеянні, сумесная работа працоўных калектываў, выканаўчых органаў, прагрэсіўных грамадска-палітычных сіл можа прывесці да пералому негатыўных тэндэнцый, спыніць зніжэнне жыццёвага ўзроўню народа.

Першачарговая задача наша заключаецца ў тым, каб стварыць эканамічныя ўмовы для зацікаўленага нарошчвання вытворчасці тавараў і павышэння жыццёвага ўзроўню кожнага працаўніка, кожнага грамадзяніна нашай рэспублікі.

І тут важна не кідацца з аднойкрайнасці ў другую, а на аснове аналізу, прагнозу, узаемадзеяння настойліва выходзіць на новыя эканамічныя формы жыцця.

Мы не можам не радавацца таму, што з прыняццем Закона «Аб прыярытэтным сацыяльна-культурным і эканамічным развіцці вёскі і аграпрамысловага комплексу» гэта жыццёва важная галіна набыла сваю прававую абарону, а яе работнікі — сацыяльную.

Але, згадзіцеся, ва ўмовах пераходу да рынкавых адносін у сельскай гаспадарцы ўзнікла вельмі цяжкая сітуацыя. І ўсё ж сялянства наша з разуменнем сваёй адказнасці перад грамадствам працягвае сумленна выконваць свой абавязак.

Нам, народным дэпутатам, трэба дабівацца, каб устаноўленыя законам дзяржаўныя гарантыі на сацыяльнае развіццё і ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы вёскі былі забяспечаны.

Мы напярэдадні адказнай кампаніі ў агракомплексе. Нягледзячы ні на якія перашкоды, трэба арганізавана правесці ўборку ўраджаю. Таму што, прыняўшы гэты закон, мы афіцыяльна прызналі неабходнасць усенароднай дапамогі сельскаму працаўніку. Давайце ж яе на справе забяспечым, аднясемся да гэтага з разуменнем і грамадзянскай адказнасцю.

І апошняе. Нас чакае вялікая работа па ўмацаванню выканаўчай улады на месцах. Вы ведаеце, якія прававыя акты прыняты Вярхоўным Саветам рэспублікі ў гэтым напрамку, я пра іх сёння гаварыць не буду. Адзначу толькі, што мы зрабілі буйны крок на шляху карэннай рэформы нашай палітычнай сістэмы.

І хоць зроблены ён у правільным напрамку, далейшы лёс яго будзе залежаць ад практыкі. Трэба смялей ісці на ломку стэрэатыпаў, шукаць і знаходзіць новыя прымальныя сёння формы і метады савецкай работы.

Людзі прама нам заяўляюць: мы даверылі вам уладу, дык зрабіце наша жыццё лепшым. Добрае жыццё патрэбна ўсім, гэтак жа як і гарантаваныя свабоды, прававая абароненасць, духоўнае забеспячэнне. Стабілізуючым фактарам і павінны тут выступаць Саветы. Трэба савецкай рабоце на месцах вярнуць першапачатковы сэнс, павышаць агульны ўзровень культуры ўлады.

Мы павінны павышаць пачуццё адказнасці перад сваімі выбаршчыкамі, сканцэнтраваць усе свае намаганні на канструктыўным, творчым вырашэнні праблем, якія стаяць перад народам рэспублікі.

Думаю, выкажу агульную думку, калі скажу, што ў многім нашай плённай дзейнасці садзейнічала на гэтай сесіі арганізаванасць работы сакратарыята сесіі.

Аператыўна і, як правіла, аб'ектыўна вялі асвятленне пленарных пасяджэнняў работнікі сродкаў масавай інфармацыі. Кожнаму з народных дэпутатаў была забяспечана магчымасць падзяліцца сваімі думкамі на старонках газет, а таксама ўдзелу ў тэле- і радыёперадачах.

Дазвольце мне ад вашага імя падзякаваць усім работнікам гэтых службаў, а таксама службам быту і грамадскага харчавання за іх добрасумленныя адносіны да справы.

Гэтым зваротам да вас, паважаныя народныя дэпутаты, я і хацеў бы закончыць сваё выступленне.

Поспехаў вам і нашым выбаршчыкам у працы, добрага здароўя!

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

НА ДУШЫ ПАХАЛАДЗЕЛА АД... ЦЯПЛА

ў жыхаркі Мар'інай Горкі Тамары Адамаўны Дубовік. Яна даведалася, што ў наступным годзе ёй за карыстанне ацяпленнем і гарачай вадой давядзецца плаціць ні многа ні мала, а па 228 рублёў у месяц (2.735 рублёў у год).

Такія ўмовы паставіла адміністрацыя Пухавіцкага эксперыментальнага механічнага завода, у ведамстве якога знаходзіцца цеплатраса. Паколькі з сям'і Т. Дубовік ніхто на заводзе не працуе, ёй і прапанавалі падпісаць дагавор, які інакш, як кабальным, і не назавеш.

Вось і паўстае перад Тамарай Адамаўнай і некаторымі яе суседзямі няпростае пытанне: ці то згаджацца і аддаваць толькі за ацяпленне амаль увесь свой месячны заработак, ці то зноў, як ў былыя часы, распальваць буржуйку.

ЛЕТНЯЯ ВАХТА КАМСАМОЛЬЦАЎ

СВЕТЛАГОРСК. (У. Кохна). Дзесяць гектараў пасеваў сталовых буракоў узяліся апрацоўваць дзесяць камсамольцаў цэлюлозна-папяровага завода.

Маладыя працаўнікі заключылі дагавор з аграфірмай «Зара». Яны абавязаліся дагледзець і сабраць з кожнага гектара не менш як па 150 цэнтнераў буракоў. Са свайго боку дырэкцыя фірмы апрача аплаты гарантуе восенню прадаць ім 7 каляровых тэлевізараў «Гарызонт» і 3 халадзільнікі «Мінск».

КАЛГАСУ — ДАХОД, ДЗЕЦЯМ — РАДАСЦЬ

СМАРГОНСКІ РАЁН. (А. Дук). У калгасе «Савецкая Беларусь» выдаў сваю першую прадукцыю даволі незвычайны для сельскай мясцовасці цэх па выпуску дзіцячых цацак.

Паколькі наша прамысловасць не ў стане забяспечыць маленькіх грамадзян краіны такой неабходнай для іх прадукцыяй, то, можа, гэта ўдасца калгаснікам? Падставы думаць так ёсць: у «Савецкай Беларусі» выпускаюцца цацкі самага разнастайнага асартыменту — ад лялек да настольных гульняў у футбол і хакей. Ужо ў гэтым годзе ад іх рэалізацыі гаспадарка атрымае 200 тысяч рублёў даходу.

ЦІ БУДЗЕ РАДЫЕЛАГІЧНЫ ЦЭНТР?

ПІНСК. (У. Равіцкі). Паўдня на чатырохдзённай сесіі гарадскога Савета дэпутаты прысвяцілі абмеркаванню пытання аб стварэнні ў Пінску міжрэгіянальнага радыелагічнага цэнтра.

Ідэя стварэння такога цэнтра належыць народнаму дэпутату БССР А. Волкаву. Выступаючы на сесіі, ён сцвярджаў, што дабіўся выдзялення Саўмінам рэспублікі 6 мільёнаў рублёў на гэтыя мэты, што ёсць і валютныя сродкі, устаноўлены дзелавыя кантакты з замежнымі фірмамі.

Гэта ідэя аказалася настолькі прывабнай для пінчан, што сесія вырашыла падтрымаць ініцыятыву. Зразумела ж, адпаведныя службы гарвыканкома звярнуліся да А. Волкава з просьбай паведаміць, якое памяшканне патрабуецца для размяшчэння абсталявання. Але адказу ад дэпутата так і не было атрымана. Невядома і тое, ці сапраўды выдзяляў СМ рэспублікі грошы на будаўніцтва цэнтра, няма пацвярджэнняў і аб наяўнасці валюты і падтрымцы замежных фірм.

БІРЖА — РЭГУЛЯТАР ЦАНЫ

МАГІЛЁЎ. (А. Санчук). Адбыліся першыя таргі на Магілёўскай універсальнай біржы. «Прэм'ера была закрытай, але прайшла ўдала — заключаны здзелкі на 5 млн. 795 тысяч рублёў.

Упершыню ў Беларусі на таргах такога роду былі прададзены не толькі тавары, а і каштоўныя паперы — акцыі таварыства «Фонд развіцця Магілёва». Яшчэ адну асаблівасць варта адзначыць: Магілёўская універсальная біржа ўжо ў самым пачатку сваёй дзейнасці выступіла рэальным рэгулятарам рыначнай цаны. Так, партыя магнітафонаў «Беларусь» прададзена па 500 рублёў за штуку, гэта ўсяго на 10 рублёў больш іх дзяржаўнага кошту. Першапачаткова ж называлася сума 659 рублёў, але попыт прадыктаваў ніжэйшую лічбу.

ВЯСЁЛЫ ЗБОР «ВО СЛАВУ РОДИНЫ»

Сёння мінчан чакае цікавае відовішча. З нагоды 70-годдзя газеты БВА «Во славу Родины» ля Дома афіцэраў адбудзецца справаздача-рапарт ваенных журналістаў сваім чытачам і проста прыхільнікам.

Нагадваем толькі некаторыя моманты са свята газеты. Гэта — справаздачы, выстаўкі, розныя міні-прэс-канферэнцыі, лятучкі. Нікога не пакіне раўнадушным знаёмства з баявой тэхнікай. Некаму пашанцуе не толькі акінуць вокам, скажам, баявую машыну пяхоты, але і зазірнуць унутр, пасядзець на месцы дэсантніка ці вадзіцеля. Тут жа будзе прадстаўлена «ўзбраенне» ДТСААФ, грамадзянскай абароны. Камандаванне акругі адкажа на любыя пытанні.

Якое свята без гульняў, музыкі, песні? Да мінчан завітаюць лепшыя воінскія эстрадныя ансамблі, аркестры духавой музыкі, будуць прадэманстраваны новыя фільмы. Відаць, шматлікую аўдыторыю збярэ сеанс экстрасенса-міжнародніка.

Ну, а калі вы ўжо парадкам нагледзіцеся, павесяліцеся, самы час і перакусіць. Да паслуг — абед ля паходнай кухні з свежым, яшчэ цёпленькім хлебам. Інтэндацкая служба «выкіне» ваенныя (і не толькі!) тавары. Думаем, многае згадзіцца і вам.

Асобае месца зоймуць выступленні армейскіх спартсменаў. І абавязкова ўсіх «кране за жывое» паказальнае шоу слаўных дэсантнікаў у поўнай амуніцыі.

Дададзім сюды латарэю, гумарыстычныя выступленні сучасных цёркіных, якія прадэманструюць і свежанькі армейскі анекдот, і жарт, і каламбуры, і шмат яшчэ чаго.

Так што, калі ласка, на свята! Не пашкадуеце.

Вёска: трывогі і надзеі

Зацікаўлены вострый дыялог паміж прадстаўнікамі ўрада і сялянства рэспублікі адбыўся 27 чэрвеня на з'ездзе аграрнікаў Беларусі. Даведзеныя да адчайнага становішча жорсткай цэнавай і падатковай палітыкай, сяляне ў гарачай дыскусіі паспрабавалі знайсці адказ на пытанне: ці відаць святло ў канцы крызіснага тунеля?

Так, у апошні час намеціліся шляхі стабілізацыі сельскай эканомікі. Вярхоўным Саветам рэспублікі прыняты Кодэкс аб зямлі, законы «Аб уласнасці ў Беларускай ССР», «Аб арэндзе», «Аб прыярытэтным сацыяльна-культурным і эканамічным развіцці вёскі і аграпрамысловага комплексу», якія ў многім развязваюць рукі прадпрымальным гаспадарнікам, гарантуюць падтрыманне парытэту цэн на прамысловую і сельскагаспадарчую прадукцыю і ўмацаванне сацыяльнай сферы ў аграрным сектары. Аднак удзельнікі з'езда са шкадаваннем адзначалі, што многія з прынятых заканадаўчых актаў спазніліся і закліканы выпраўляць грубейшыя памылкі мінулых гадоў, а не рухаць сельгасвытворчасць наперад.

Заслухаўшы і абмеркаваўшы інфармацыю ўрада аб выкананні пакета патрабаванняў папярэдняга з'езда аграрнікаў, дэлегаты прынялі пастанову, дзе завастрылі ўвагу на праблемах, вырашэнне якіх у кампетэнцыі Саўміна і парламента рэспублікі.

Аб эканамічнай сітуацыі і сустрэчных планах урада расказаў удзельнікам з'езда Старшыня Савета Міністраў БССР Вячаслаў Кебіч.

Пастанова Кабінета міністраў краіны яўна ўшчамляе інтарэсы беларускага сялянства, — адзначыў ён. — Напрыклад, пастаўкі жывёлагадоўчай прадукцыі нам плануюцца на ўзроўні апошніх 5 гадоў, хоць у сувязі з чарнобыльскай аварыяй і адсутнасцю кармавой базы мы вымушаны рэзка знізіць вытворчасць. Больш таго, зусім не агавораны ўмовы матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння, захавання на саюзным узроўні парытэту цэн. Пры гэтым прадугледжаны празмерна вялікі дзесяціпрацэнтны падатак на рэалізуемую прадукцыю, а гэта звыш 10 мільярдаў рублёў. У дадатак, усе расходы на ліквідацыю вынікаў чарнобыльскай катастрофы па сутнасці справы перакладваюцца на плечы жыхароў рэспублікі, таму што добраахвотных узносаў з іншых рэгіёнаў, як запісана ў дакуменце, мы наўрад ці дачакаемся. Застаецца адзінае выйсце — прыняць рашэнне аб невыкананні гэтай пастановы.

Невялікі разлік і на сувязі з Казахстанам і Украінай — нашымі традыцыйнымі пастаўшчыкамі збожжа, цукру і алею. Крайне цяжкія ўмовы надвор'я прымусілі іх адмовіцца ад гандлю з намі. Значыць, уся надзея на ўласныя сілы. І ва ўрада наконт гэтага ёсць канкрэтная праграма. Робім стаўку на прамыя сувязі з зарубежнымі партнёрамі. Куба, напрыклад, бярэцца забяспечыць Беларусь цукрам, Галандыя і Італія — дапамагчы крэдытамі. А каб імі разумна распарадзіцца, трэба закупіць або запатэнтаваць самыя сучасныя тэхналогіі ў перапрацоўчай галіне, сельгасмашынабудаванні, самім наладзіць выпуск такой тэхнікі і абсталявання. Лічым таксама, што неабходна значна шырэй практыкаваць стварэнне сумесных прадпрыемстваў як з замежнымі фірмамі, так і з калегамі з саюзных рэспублік. Ва ўмовах кармавога дэфіцыту, калі жывёлагадоўля сарыентавана на дзяржаўныя пастаўкі камбікармоў, з наступнага года мы маем намер спыніць будаўніцтва буйных комплексаў.

Дэлегаты з'езда прынялі таксама пастанову аб ходзе станаўлення і ўмацавання Саюза аграрнікаў Беларусі, унеслі дапаўненні і змяненні ў статут Саюза.

У рабоце з'езда прынялі ўдзел першы сакратар ЦК КПБ А. Малафееў і старшыня Пастаяннай камісіі Вярхоўнага Савета БССР па аграрных пытаннях, прадуктах харчавання і сацыяльнаму развіццю вёскі У. Гаркун.

А. ТАРАНДА, кар. БЕЛТА.

Мінск.

ЧАС ПАДПІСАННЯ У ДРУК: ПА ГРАФІКУ 21.05, НУМАР ПАДПІСАНЫ У 21.05.

«НЕ ЗАКАПАЙЦЕ Ў ЗЯМЛЮ ВАШЫХ ДАРАЎ...»

НАТАТКІ З НАГОДЫ КАЛЯНДАРНАГА СВЯТА

Рызыкну пачаць гэтыя нататкі з цытаты. Менавіта яна падштурхнула да разважанняў і прымусіла мяне ўзяцца за пяро. Прыводжу яе з вылучэннем абзацаў — так як у аўтарскім тэксце:

«Жыццё наша — бурнае веснавое разводдзе. Яно не стаіць на месцы, яно развіваецца з дня ў дзень.

Мой запавет вам: ідзіце ў нагу з жыццём, не адставайце, апераджайце яго. Не закапайце ў зямлю вашых дараў, а прымнажайце і аддайце іх народу...»

Гэтыя словы належаць народнаму песняру Беларусі Якубу Коласу. А звернуты яны былі да студэнтаў, якія павіншавалі паэта з яго сямідзесяцігоддзем.

Мудрыя, сапраўды запаветныя словы! Колькі ў іх пераканаўчай жыццёвай філасофіі, якая глыбокая вера ў чалавека, яго здольнасці!

Ці не таму так надзённа і поклічна гучаць яны сёння, у наш віхурны, неспакойны час?

I.

Глыбокі крызіс, у якім апынулася наша краіна, які агарнуў усе бакі грамадскага жыцця, мусіць, найбольш моцна сцяў маладыя сэрцы, найбольш балюча параніў маладыя душы.

Юнацкая вера — самая шчырая, самая чыстая. Але ж і самая крохкая.

Моладзь горача вітала перабудову. Яна смела рушыла на шырокі прастор жыцця, які адкрыўся ў красавіку 85-га. Дэмакратызм, энергія, няўтольная прага да абнаўлення заўжды перапаўняюць маладую істоту, але далёка не заўсёды знаходзяць выйсце. Колькі пісана-перапісана пра «вечны» канфлікт «бацькоў» і «дзяцей». Здаецца, ужо даўно пара вопытнаму старэйшаму пакаленню набрацца мудрай цярплівасці, а маладой змене — сталай павагі да дарослых. Аднак у жыцці прыходзіць новае пакаленне — і зноў канфлікт з папярэднікамі, з «бацькамі». Бо грамадства бязлітаснае ў сваіх адвечных прынцыпах: «дзеці» павінны дарабляць, дабудоўваць тое, што «бацькі» недарабілі, недабудавалі. Ідэя перабудовы захапіла моладзь, уцягнула яе ў сваю арбіту мажліва таму, што ўпершыню ёй прапанавалі перабудоўваць тое, над чым дзесяцігоддзямі пацелі «бацькі».

Каму ж даспадобы, калі яго справу, працу рук яго ганьбяць. «Бацькам» сапраўды крыўдна. Такое нядолішча перажылі: і працавалі да мазалёў, і нагаладаліся, і нагараваліся. Адной мінулай вайны нікому б не зычылі: мільёны жыццяў згарэла ў яе агні. А сёння на кожным кроку папракаюць застоем. Хай бы моладзь працягнула руку, узяла б «эстафетную палачку» і несла б яе далей. Але ж маладыя бачылі, што быў «фальстарт», што на «дыстанцыі» мацнейшыя ставілі «падножку» слабейшым, кагосьці ні за што ні пра што піхалі ў спіну. А да зорнага фінішу яшчэ далёка-далёка. Дык ці не лепш пачаць усё спачатку? І яны патрабуюць вярнуцца на зыходную пазіцыю. А «бацькі» ўжо выбіліся з сіл і на «новы старт» не згладжаюцца. «Дзеці» ж у сваім рашэнні непахісныя...

...Мне часам думаецца, што прыкладна ў такой сітуацыі апынулася наша грамадства ў сярэдзіне 80-х. Пачынаўся вялікі паход па шляху абнаўлення, і краіна з надзеяй глядзела на моладзь. Без маладых, свежых сіл адпраўляцца ў далёкую, цяжкую дарогу было б рызыкоўна.

...Дарога аказалася нязведанай і неверагодна цяжкай. Хутка высветлілася, што на руках ніводнага компасу, што нават карты маршрута ў арганізатараў паходу няма. «Бацькі» ўсё больш і больш адставалі, і неўзабаве маладыя засталіся сам-насам са сваёй марай першымі ўбачыць новыя гарызонты. Вакол непраходны

Заўтра—Дзень савецкай моладзі

гушчар, сапсавалася надвор'е, канчаецца харч. Той-сёй не вытрымлівае нервовага напружання, узнікае спрэчка. Удзельнікі паходу міжволі раздзяляюцца на групы і групкі, у кожнай — свае інтарэсы. Больш здольныя і больш спрытныя, не марнуючы час, абышлі наваколле і папоўнілі свае харчовыя запасы. Другія — бесклапотна спяваюць ля вогнішча. Трэція — проста заваліліся спаць. Пасля непрацяглай перадышкі зноў паўстае пытанне: куды ісці? Небасхіл заваклалі густыя чорныя хмары, і нават аптымісты страчваюць веру ў тое, што ўдасца дайсці да запаветнай мэты. Але і назад дарогі няма...

...А гэта, на мой погляд, тыповая «карціна» пачатку 90-х гадоў, нашых дзён.

Што ж далей? Ці вернецца да юнакоў і дзяўчат вера ў новую светлую будучыню, якую паабяцалі ім зусім нядаўна, на пачатку перабудовы? І хто дапаможа вярнуць яе?

II.

Моладзь абавязкова знойдзе правільную дарогу ў будучыню. Пройдзе праз усе выпрабаванні, але ў рэшце рэшт стане гаспадаром сваёй долі. Такі спрадвечны, няўмольны закон жыцця. Бо ёй таксама прадвызначана лёсам ператварыцца ў «бацькоў», перадаць эстафету сваім паслядоўнікам, сваім «дзецям».

Дзіўна, што гэтую простую ісціну чамусьці недаацэньваюць як пачынаючыя, так і вопытныя палітыкі. Сёння ніводная палітычная партыя не будзе падтрымана маладым пакаленнем, калі рашуча не адрыне стары дагматычны прынцып «весці моладзь за сабой». Юнацтва ідзе сваёй дарогай, і нікому гэтай хады не спыніць. І, відавочна, толькі тыя палітычныя сілы могуць разлічваць на яго прыхільнасць, якія будуць побач з ім. Не наперадзе, а побач, плячо ў плячо. Калі палітыкі не скінуць з сябе правадырскі «тынк», не зоймуцца ўсур'ёз вырашэннем маладзёжных праблем, іх чакае незайздросны лёс.

Нельга не заўважыць, што палітычныя партыі, якія ўтварыліся ў апошні час на Беларусі, не маюць шырокай падтрымкі ў маладзёжным асяроддзі. Чаму? Тут шмат прычын. Але адна з галоўных, на маю думку, заключаецца ў тым, што юнакі і дзяўчаты з недаверам аднесліся да іх папулісцкіх праграм. Моладзь вельмі адчувальна рэагуе на ўсялякі фальш. А «фальшывую ноту» ў адносінах да яе з першых дзён свайго існавання «ўзялі» многія новыя партыі. Што ж тычыцца канкрэтных спраў у імя інтарэсаў маладой змены, то ні адна з іх пахваліцца гэтым не можа.

У чый жа бок скіроўваюцца сёння палітычныя сімпатыі моладзі, якой партыі яна аддае перавагу?

Мне, як камуністу, безумоўна, хацелася б, каб юнакі і дзяўчаты былі гарачымі прыхільнікамі ідэй і практычных дзеянняў Кампартыі Беларусі. Здавалася б, падстаў для добрых спадзяванняў дастаткова. Гістарычны шлях КПБ сведчыць пра тое, што камуністы рэспублікі заўсёды імкнуліся быць шчырымі, па-бацькоўску ўважлівымі ў адносінах са сваімі малодшымі таварышамі-камсамольцамі. І моладзь адказвала на гэта поўным даверам, актыўным удзелам у вырашэнні самых разнастайных задач грамадскага развіцця. Знітаванасць лёсу Кампартыі і камсамола Беларусі — факт, які не патрабуе доказаў. Але было б недаравальнай памылкай лічыць, што гэтыя ўзаемаадносіны — на «вечные времена». Хіба ж не бачым мы, што ў апошні час аўтарытэт КПБ у маладзёжным руху знізіўся, а прыём у рады нашай партыі людзей маладога ўзросту значна скараціўся?

XXXI з'езд Кампартыі Беларусі зрабіў сур'ёзныя захады, каб выправіць гэтае трывожнае становішча. Была прынята спецыяльная рэзалюцыя «Аб маладзёжнай палітыцы Камуністычнай партыі Беларусі». З'езд адкрыта і ясна выказаўся за ідэйнае і арганізацыйнае супрацоўніцтва КПБ з усімі маладзёжнымі арганізацыямі і рухамі сацыялістычнай арыентацыі, падтрымаў дзейнасць камсамольскіх ячэек на прадпрыемствах і ў навучальных установах. Надзвычай важным з'яўляецца тое, што ў рэзалюцыі выкладзены не толькі асноўныя прынцыпы маладзёжнай палітыкі, але і механізм яе рэалізацыі.

Ці працуе гэты механізм? Пасля з'езда прайшло ўсяго паўгода, і, пэўна ж, яшчэ рана рабіць адназначныя вывады. Аднак канструктыўныя падыходы камуністаў рэспублікі да вырашэння маладзёжных праблем акрэсліліся досыць выразна і, будзем спадзявацца, з цягам часу прынясуць свае станоўчыя вынікі. Варта нагадаць, што менавіта XXXI з'езд КПБ рашуча выказаўся за неадкладную распрацоўку Закона аб дзяржаўнай маладзёжнай палітыцы ў Беларускай ССР. І такі закон, як вядома, прыняты ў першым чытанні на чацвёртай сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

На сістэмную і больш канкрэтную работу з моладдзю накіраваны і меры ўнутрыпартыйнага характару. У Цэнтральным, абласных, гарадскіх і раённых камітэтах КПБ створаны камісіі па пытаннях маладзёжнай палітыкі. Ёсць цяпер і адпаведны штатны сектар у ЦК Кампартыі Беларусі. Сёлета многія гаркомы і райкомы КПБ правялі пленумы па маладзёжнай тэматыцы. Аднаўляецца практыка партыйна - камсамольскіх сходаў, сумесных суботнікаў і іншых мерапрыемстваў.

...Дык што, «чорныя хмары» разыходзяцца? Вось-вось нашы маладыя паплечнікі зноў прызнаюцца ў шчырай дружбе, сваёй «беззапаветнай» адданасці камуністычнай ідэі? Не будзем, як раней, залішне самаўпэўненымі. За гэта мы заплацілі занадта дарагую цану.

Калі мы, камуністы, хочам, каб моладзь прыхільна ставілася да нас, верыла нам, то застаецца толькі адно: і сёння, і заўтра, і паслязаўтра настойліва і самаадданна разам з ёю працаваць, каб жыццё юнакоў і дзяўчат стала матэрыяльна забяспечаным і духоўна багатым, па-сапраўднаму гарманічным і шчаслівым. Бо чалавек нараджаецца для шчасця. І прага да яго найбольш моцная ў юнацкую пару.

III.

Нядаўна на партыйным сходзе ў адным праектным інстытуце Мінска я выказаў пажаданне камуністам ажывіць работу з моладдзю, аднавіць інстытуцкую камсамольскую арганізацыю. З залы прагучала пытанне: «А вакол якой ідэі аб'ядноўваць сёння моладзь, якую рэальную справу ёй можна прапанаваць?»

Не ведаю, ці задаволіў мой адказ прысутных. А вось пытанне да гэтага часу не выходзіць з галавы. Сапраўды, без пуцяводнай зоркі, якая завецца ідэалам, чалавек жыць не можа. Які ж ідэал натхняе нас сёння? Камуністычны? Вера ў яго ў народзе пахіснулася, хоць ён нічым і не скампраметаваў сябе. Пройдзе час, і гэтая вера вернецца. Але ж нам хочацца насіць нешта светлае, узвышанае ў душы цяпер. Дык дзе яна, тая пуцяводная зорка?

На маю думку, у нас ёсць зорка надзеі. Гэта — ідэя нацыянальнага адраджэння роднай Беларусі, нашай Бацькаўшчыны. Яна наканавана нам гістарычным лёсам. Выпала на долю і старэйшага, і малодшага пакаленняў, якія жывуць зараз на нашай зямлі. У рэалізацыі гэтай ідэі павінны аб'ядноўваць свае намаганні ўсе палітычныя партыі, што дзейнічаюць цяпер на Беларусі.

Нацыянальнае адраджэнне — гэта перш-наперш дасягненне дзяржаўнага суверэнітэту Беларусі ў супольнасці абноўленай Саюзнай федэрацыі, выхад рэспублікі з глыбокага эканамічнага крызісу.

Нацыянальнае адраджэнне — гэта адраджэнне беларускай вёскі, якой патрэбен руплівы працаўнік, сапраўдны гаспадар на зямлі.

Нацыянальнае адраджэнне — гэта ўваскрэсенне пасля чарнобыльскай галгофы, пакутлівы шлях з атамнага пекла, з якога нам давядзецца выбірацца яшчэ і ў трэцім тысячагоддзі.

Нацыянальнае адраджэнне — гэта вяртанне да нашай духоўнай спадчыны, гістарычных і культурных каранёў, захаванне, развіццё і ўзбагачэнне традыцый і культуры беларускага народа, роднай мовы. Не толькі дэкрэтныя захады, але і маральныя высілкі на гэтай агульнай ніве кожнага грамадзяніна рэспублікі.

Што гэта — адступленне ад камуністычнай ідэі? Занядбанне агульначалавечых каштоўнасцей і інтарэсаў? Думаю, што не. Нацыянальнае — частка інтэрнацыянальнага, агульначалавечага. А камуністычнае «ўзгадавана» на спрыяльнай глебе спалучэння інтэрнацыянальнага і нацыянальнага, дайшло да нас дзякуючы неўміручасці дэмакратычных традыцый, якія выпрацавала і клапатліва захоўвае чалавецтва.

Вось чаму вельмі важна, каб ідэяй нацыянальнага адраджэння «загарэлася» наша сённяшняя моладзь. На жаль, пакуль што мы назіраем толькі асобныя кволыя іскрачкі. Успыхне з іх полымя ці не — залежыць не толькі ад маладых.

У гісторыі Беларусі шмат яркіх старонак, напісаных маладым «почыркам». Успомнім Ф. Скарыну, К. Каліноўскага, М. Багдановіча, У. Караткевіча, М. Казея, нашых сучаснікаў касманаўтаў П. Клімука і У. Кавалёнка, акадэміка У. Платонава... А хто з сённяшніх юнакоў і дзяўчат пакіне «аўтограф» у летапісе Бацькаўшчыны?

Моладзь у нас расце адукаваная, не цураецца працы. А як ёй жывецца? Павышэнне цэн падкасіла перш за ўсё яе дабрабыт. Толькі кожная дзесятая маладая сям'я мае кватэру. У жахлівых умовах працуюць многія навучальныя ўстановы, у тым ліку і Беларускі дзяржаўны універсітэт. Расце злачыннасць сярод маладых людзей...

Хіба ж не сорамна нам за кожны загублены талент, за кожны «зламаны» лёс? Няўжо і надалей будзем шукаць вялікія «зоры» на «небе», не заўважаючы маладых «зорак» на зямлі?

***

Малавата стала ў нашым сённяшнім жыцці, супярэчлівым і трывожным, па-сапраўднаму святочных, светлых дзён. Крызіс ёсць крызіс, ён амаль не пакідае месца для добрага настрою. А душа, асабліва маладая, прагне святла, дабрыні, прыгажосці.

Каляндар падказвае: заўтра свята — Дзень савецкай моладзі. А наўкола столькі маладых твараў...

Дык не будзем скупіцца на віншаванні, абудзім свае пачуцці і ад усяго сэрца скажам:

«Са святам вас, маладыя сябры!»

І, жадаючы юнакам і дзяўчатам шчасця, плёну ў працы і вучобе, услед за Якубам Коласам паўторым:

«Не закапайце ў зямлю вашых дараў, а прымнажайце і аддайце іх народу...»

І. КАРЭНДА,
намеснік загадчыка ідэалагічнага аддзела ЦК Кампартыі Беларусі.

Гэта наша «МЭТА»

Так з гонарам гавораць на мінскім вытворчым аб'яднанні «Прамсувязь», паказваючы тэлефонны апарат незвычайнай формы. Адрозніваецца ён ад іншых большай колькасцю кнопак, сучасным дызайнам, прыгожым колерам пластмасы.

Выраб такіх апаратаў наладжаны на «Прамсувязі» дзякуючы супрацоўніцтву з ганконгскай фірмай «Манутэк». «Мэта» (так назвалі яго завадчане) здольна ўтрымліваць у электроннай памяці тэлефонныя нумары, выклікаць «хуткую дапамогу», міліцыю, пажарных адным націскам кнопкі.

Шмат карысных вырабаў выпускаюць у заводскім цэху тавараў народнага спажывання. Сярод іх фурнітура для адзення, электравымяральныя прыборы, прылады для аўтааматараў.

На здымках: гэта — наша «Мэта», тэлефонны апарат, які, як адзначаюць спецыялісты, адпавядае ўзроўню лепшых сусветных узораў; добра працуюць ветэраны прадпрыемства Святлана **Прывалава** і Валянціна **Яловік.**

Фота Я. ПЯСЕЦКАГА.

Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб вызваленні таварыша АМЕЛЬЯНОВІЧА Мікалая Уладзіміравіча ад пасады старшыні праўлення Нацыянальнага банка Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Вызваліць таварыша **Амельяновіча** Мікалая Уладзіміравіча ад пасады старшыні праўлення Нацыянальнага банка Беларускай ССР па стану здароўя.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

21 чэрвеня 1991 г.
г. Мінск.

Пастанова Вярхоўнага Савета Беларускай ССР

Аб назначэнні старшыні праўлення Нацыянальнага банка Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Назначыць старшынёй праўлення Нацыянальнага банка Беларускай ССР таварыша **Багданкевіча** Станіслава Антонавіча.

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

21 чэрвеня 1991 г.
г. Мінск.

ЗАКОН Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі

Аб унясенні дапаўнення ў артыкул 53 Кодэкса аб шлюбе і сям'і Беларускай ССР

Вярхоўны Савет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі **пастанаўляе:**

Унесці ў артыкул 53 Кодэкса аб шлюбе і сям'і Беларускай ССР, зацверджанага Законам Беларускай ССР ад 13 чэрвеня 1969 года (ЗЗ БССР, 1969 г., № 17, арт. 278) наступнае дапаўненне:

Частку другую артыкула пасля слоў «якія з дакладнасцю пацвярджаюць прызнанне адказчыкам бацькоўства» дапоўніць словамі «або паходжанне дзіцяці ад адказчыка».

Старшыня Вярхоўнага Савета Беларускай ССР М. ДЗЕМЯНЦЕЙ.

20 чэрвеня 1991 г.
г. Мінск.

І з'явілася слова «беспрацоўны»

З 1 ЛІПЕНЯ ЎСТУПАЕ Ў СІЛУ ЗАКОН «АБ ЗАНЯТАСЦІ НАСЕЛЬНІЦТВА БЕЛАРУСКАЙ ССР»

Субяседнік карэспандэнта — старшыня Дзяржаўнага камітэта БССР па працы і сацыяльнай абароне насельніцтва Георгій Бадзей. Менавіта яго ведамства яшчэ ў дні, калі беларускі парламент толькі абмяркоўваў закон у другім чытанні, прадставіла даныя аб тым, што на пачатак мая зарэгістравана 16,5 тысячы чалавек, якія страцілі работу. Да першага ліпеня гэта лічба павінна павялічыцца яшчэ на 11 тысяч.

— Георгій Пятровіч, давайце для пачатку правядзём дзелавую гульню. Скажам, з 1 ліпеня мяне звольнілі (тфу-тфу, вядома). Паспрабавала ўладкавацца сама, але не атрымалася. Што рабіць далей?

— Я параіў бы на працягу двух тыдняў прыйсці ў службу занятасці і стаць на ўлік, каб забраніраваць дапамогу не на два, а на тры месяцы за кошт былога месца службы і ў памеры свайго сярэдняга заробку, а не вышэйшай мяжы дапамогі па беспрацоўю. Але можа аказацца, што работу прапануюць, тады трэці месяц і не спатрэбіцца. Потым, вядома, з дапамогай службы занятасці шукаў бы работу па сваёй кваліфікацыі.

— Але ўсё-такі работу я не знайшла, служба занятасці па спецыяльнасці нічога прапанаваць не можа, а тры месяцы прайшлі...

— Па міжнароднай норме, адзначанай у Канвенцыі МАП (Міжнароднай арганізацыі працы), вам будуць выплачваць дапамогу мінімум 26 тыдняў. Калі і за гэты перыяд работа не знойдзецца, тады давядзецца, відаць, ісці на перападрыхтоўку, набываць іншую спецыяльнасць.

— А калі я ўмею рабіць нешта іншае, напрыклад, друкаваць на машынцы, працаваць за дысплеем, але няма дакумента, які пацвярджае гэта? Я магу без перападрыхтоўкі прэтэндаваць на такую работу?

— Сённяшняе заканадаўства не патрабуе абавязковага прад'яўлення такога дакумента пры паступленні на работу. Дастаткова сапраўды даказаць, што ты нешта ўмееш рабіць.

— Цяпер самы час пагаварыць аб новых тэрмінах, якія паявіліся ў сувязі з Законам аб занятасці. Іх мы з вамі ўжо ўжылі: беспрацоўны, служба занятасці, дапамога па беспрацоўю, перападрыхтоўка...

— Статус беспрацоўнага яшчэ не прысвоен ніводнаму чалавеку. Ёсць асобы, якія шукаюць работу. Але паколькі закон уступае ў сілу з першага ліпеня, то беспрацоўныя паявяцца ў рэспубліцы толькі ў гэты дзень. Удакладню, што гэты статус атрымае не кожны, а толькі тыя, хто не па сваёй ініцыятыве страціў работу, удзельнічае ў яе пошуках і сапраўды хоча працаваць.

Служба занятасці прыйшла на змену бюро па працаўладкаванню і прафарыентацыі, якія выконвалі пасрэдніцкія функцыі паміж прадпрыемствам і рабочым, больш правільна, дапамагалі прадпрыемствам камплектаваць штаты, якія гэтым гаспадарчаразліковым цэнтрам плацілі. Цяпер размова ідзе аб аказанні дапамогі грамадзянам, таму мяняецца профіль работы бюро. У адпаведнасці з пастановай Савета Міністраў яны павінны быць пераўтвораны ў цэнтры занятасці.

— Цэнтры занятасці аб'ядноўваюцца пад дахам вашага камітэта?

— Так, уся сістэма называецца Дзяржаўнай службай занятасці Беларускай ССР. Але гэта не заходні варыянт бірж працы, якія займаюцца толькі падборам і прапанаваннем рабочай сілы. Наш Цэнтр будзе аказваць дапамогу ў прафесіянальнай падрыхтоўцы і перападрыхтоўцы, выплачваць дапамогі па беспрацоўю.

— Новыя задачы запатрабуюць, натуральна, новых людзей...

— Іх трэба было б мець ужо даўно. Але не было праблемы, і кадры не рыхтавалі. Праўда, мы не зусім сядзелі склаўшы рукі: арганізавалі семінар у Мінску з удзелам экспертаў Міжнароднай арганізацыі працы, правялі семінар з нашымі работнікамі па вывучэнню Закона «Аб занятасці насельніцтва Беларускай ССР». Уся бяда ў тым, што закон прыняты позна, хоць у першым чытанні быў гатовы яшчэ ў лютым і ўжо праз тыдзень дапрацаваны. Закон спазніўся, а ўслед і пастанова аб увядзенні яго ў дзеянне, згодна з якой прадпрыемствы і арганізацыі пералічваюць у рэспубліканскі фонд занятасці 1 працэнт фонду аплаты працы. Вось чаму служба занятасці засталася без грошай і памяшканняў (раней бюро былі ў невялікіх пакоях, а прыйдуць дзесяткі, сотні, тысячы чалавек...). Нават Рэспубліканскі цэнтр туліцца на восьмым паверсе нашага будынка. А патрэбен жа і інфармацыйны банк даных, прычым электронны. Цяпер у нас ёсць толькі асновы сістэмы апрацоўкі інфармацыі. А ў ідэале гарады і раёны трэба замыкаць на вобласці і потым - на рэспубліку, каб весці строгі ўлік патрэбнасцей і нават пры неабходнасці пераразмяркоўваць рэсурсы. Між іншым, гэта апошняе вельмі праблематычна, паколькі ў рэспубліцы, як і ва ўсёй краіне, няма сістэмы браніравання жылля, чарнобыльцаў яшчэ ўсіх не перасялілі...

— Гэта значыць, многія няўвязкі здарыліся з-за таго, што закон спазніўся?

— Калі б ён быў прыняты яшчэ зімой, ужо была б гатова ўся метадычная дакументацыя, Палажэнне аб службе занятасці. А так мы -забяспечылі свае кадры толькі праектамі палажэнняў аб службе і фондзе занятасці, аб парадку рэгістрацыі беспрацоўных. Яшчэ трэба будзе забяспечыць усе цэнтры бланачнай прадукцыяй. Як паказвае вопыт ФРГ, на кожнага беспрацоўнага трэба заводзіць асабістую справу, нягледзячы на тое, што даныя аб ім закладзены ў камп'ютэр.

— Калі загаварылі аб сродках, давайце ўдакладнім, ці хопіць іх на тое, каб перавучваць, кампенсацыю плаціць і існаваць службе занятасці з усімі картатэкамі, камп'ютэрамі?..

— Калі гаварыць аб расходах на ўтрыманне службы, то яны мінімальныя. Хопіць і на тое, каб выплаціць дапамогу.

— Якой яна, дарэчы, будзе?

— У законе вызначана так: для тых, хто меў стаж работы не менш як год, у першыя трынаццаць тыдняў будзе выплачвацца 70 працэнтаў мінімальнай заработнай платы. У наступныя 13 тыдняў — 50 працэнтаў. Размер дапамогі абмяжоўваецца двума мінімумамі заработнай платы, які, як вядома, сёння складае 70 рублёў плюс кампенсацыя.

— Размер дапамог аднолькавы для ўсіх, або нехта мае перавагу?

— Усё залежыць ад сярэдняй заработнай платы. У каго яна была больш высокай, той атрымае больш. Абмяжоўваецца і мінімальны размер дапамогі — не ніжэй мінімальнай заработнай платы. Але, паўтараю, дапамогу атрымае толькі той, хто прызнаны беспрацоўным.

І яшчэ падкрэслю: уся сістэма занятасці настройвае на стымуляванне працы, а не на дармаедства.

— А як можна пракантраляваць, з'яўляецца чалавек дармаедам або не? Самі ведаеце, на падман мазгі ў многіх добра працуюць... Скажам, прыйдзе, зарэгіструецца як беспрацоўны, будзе атрымліваць дапамогу і ціхенька недзе працаваць, бо ў самых «спрытных» па некалькі працоўных кніжак...

— Гэта будзе самай складанай праблемай. Патрэбна нармальная служба занятасці, здольная разабрацца з кожным чалавекам. Я спецыяльна цікавіўся гэтым пытаннем, калі быў у ЗША. Там кожны чалавек мае свой страхавы нумар, які закладзены ў камп'ютэр — машыну не ашукаеш. Калі заўважылі, што той, хто атрымлівае дапамогу,— працуе, у судовым парадку прымусяць выплаціць незаконна атрыманыя грошы.

У Палажэнні аб парадку рэгістрацыі беспрацоўнага, гэта значыць у яго праекце, які знаходзіцца на зацвярджэнні ў Савеце Міністраў БССР, мы прадугледжваем абавязковую рэгістрацыю па месцы пражывання з прад'яўленнем пасведчання асобы, працоўнай кніжкі з адзнакай апошняга месца работы. Мяркуем у далейшым рабіць у працоўнай кніжцы запіс, што чалавек зарэгістраваны як беспрацоўны і з такога чысла яму налічваецца дапамога.

— Георгій Пятровіч, дзяржаўная служба занятасці будзе мець справу толькі з дзяржаўнымі структурамі ці з прыватнымі таксама?

— Мы абараняем усіх грамадзян, на якіх бы прадпрыемствах яны ні працавалі. Абавязковаму працоўнаму страхаванню падлягаюць усе. І ўсе прадпрыемствы, незалежна ад форм уласнасці, плацяць узнос у фонд занятасці, які па сутнасці з'яўляецца страхоўкай па беспрацоўю. За кошт гэтага і падтрымліваем усіх наёмных работнікаў. А вось уласніка мы не страхуем.

— Карацей кажучы, на рынку працы адбудзецца рэвалюцыя?

— Так, але ў нашай дзяржаве, на жаль, рэвалюцыя суправаждаецца неразбярыхай. Як, скажыце, выплачваць дапамогу? У Германіі ёсць спецыяльныя бальнічныя касы, якія робяць выплаты пенсій, страховак... Арганізаваць касы пры службах занятасці — спатрэбяцца памяшканні, новыя людзі, сейфы, ахова і аўтамабілі для дастаўкі грошай. Перасылаць поштай — два рублі з кожнай сотні пойдуць на выплату пераводу. Ашчадны банк згодзен ажыццяўляць разлікі праз асабовы рахунак, але толькі на дагаворнай аснове, за немалую плату. Уяўляеце, першага ліпеня прыйдуць людзі, 14-га трэба налічыць дапамогі, а ў нас няма ні грошай, ні месца, дзе іх можна атрымаць! Звярнуліся ў мясцовыя Саветы з просьбай аб авансе, за які разлічымся ў трэцім квартале, калі прадпрыемствы перавядуць належныя працэнты ў фонд занятасці. Добра, калі пойдуць Саветы нам насустрач...

— Як жа не пойдуць, размова ж ідзе аб патрэбах грамадзян, аб дабрабыце якіх і закліканы клапаціцца кіраўнікі гарадоў і пасёлкаў.

— Калі б гэта было так, то не давялося б у Вярхоўным Савеце тройчы ставіць на галасаванне Закон аб занятасці. А там жа сядзяць тыя ж кіраўнікі гарадоў, якія як быццам і не супраць службы, але не хочуць плаціць ёй, зыходзячы з таго, што пакуль што праблемы беспрацоўя ў рэспубліцы няма. Знаходзяць памяшканні для кааператываў, МП, і толькі для цэнтраў занятасці ў Мінску і ўсіх абласных гарадах, акрамя Гродна, дах пакуль што не знойдзен.

Л. ПЕРАСЫПКІНА,
кар. БЕЛТА.

«Канбера» чакае заказаў

Зона асаблівай увагі

Больш года мінула з таго часу, як у нашым інстытуце быў створаны аддзел радыеэкалогіі, асноўным напрамкам якога з'яўляецца распрацоўка і ўкараненне новых метадаў і аўтаматызаваных апаратурных комплексаў для вызначэння ўзроўню забруджанасці мясцовасці радыенуклідамі. Навукова-даследчыя работы праводзяцца ў рамках Дзяржаўнай праграмы ліквідацыі ў Беларусі вынікаў аварыі на Чарнобыльскай АЭС, па тэматыцы АН БССР.

Адной з ужо завершаных распрацовак з'яўляецца стварэнне аўтаматызаванай мабільнай радыелагічнай лабараторыі, якая дзейнічае на базе амерыканскага гамаспектраметрычнага комплексу «Канбера». Як вядома, каб скласці карту забруджвання радыенуклідамі той ці іншай тэрыторыі (а гэта вельмі працаёмкі і складаны працэс), карыстаюцца пакуль што ў асноўным традыцыйным спосабам — бяруць вялікую колькасць проб глебы, якія затым даследуюцца ў стацыянарных умовах.

Арыгінальнасць жа нашай распрацоўкі ў тым, што вымярэнне забруджанасці мы вядзём так званым дыстанцыйным метадам, прычым аб'ектамі даследавання з'яўляюцца і сельскагаспадарчыя ўгоддзі, і лясныя масівы, і населеныя пункты. Як гэта робіцца? На машыну ўстанаўліваем «Канберу», якую мы «нашпігавалі» сваімі матэматычнымі методыкамі, і яна вызначае не толькі від радыенуклідаў (цэзій, стронцый і г. д.), але і глыбіню іх залягання, ацэньвае небяспеку забруджаных тэрыторый для чалавека ў час вядзення ім гаспадарчай дзейнасці.

Ці трэба шмат гаварыць аб эфектыўнасці прымянення гэтага метаду, калі даследаванне адразу ахоплівае плошчу ў радыусе да 40 метраў.

Тэрыторыю ж аднаго калгаса ці саўгаса можна абследаваць усяго за некалькі гадзін. І яшчэ. «Канбера» ўстанаўліваецца на розныя віды транспарту, што пашырае магчымасці апаратурнага комплексу.

Вынікі гэтай работы дакладваліся на шэрагу канферэнцый і нарад рэспубліканскага, саюзнага і міжнароднага значэння. У праграму аднаго такога форуму была ўключана выстаўка прыбораў і абсталявання для маніторынгу навакольнага асяроддзя метадамі наземнага, самалётнага і спадарожнікавага базіравання. Мэтай яе было выяўленне лепшых метадаў і сродкаў комплекснага вырашэння экалагічных задач.

Наша ўстаноўка выклікала цікавасць ва ўдзельнікаў выстаўкі і спецыялістаў, якія выказалі агульную думку: методыка і сама лабараторыя з'яўляюцца арыгінальнай і канкурэнтаздольнай распрацоўкай. І вельмі дзіўна і незразумела, што ні ў вобласці, ні ў рэспубліцы сёння не знайшлося ніводнага пастаяннага заказчыка, які б быў зацікаўлены ў правядзенні падобных даследаванняў. Між тым, неабходнасць у іх відавочная.

За перыяд з часу стварэння апаратуры былі абследаваны розныя па тэрыторыі аб'екты (дзіцячыя сады, вёскі, сельскагаспадарчыя ўгоддзі і г. д), на камерцыйнай аснове ці ў ініцыятыўным парадку. Работы гэтыя мы можам выконваць і далей. Дык хто ў рэспубліцы зацікавіцца «Канберай»?

Ю. ЖУЧЭНКА,
загадчык аддзела Інстытута механікі металапалімерных сістэм АН БССР.

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ АД 18 ДА 18 СУТАК

ПРАФСАЮЗНЫ ЛІДЭР СУПРАЦЬ

МІНСК. (В. ЧАРНЯЎСКІ). І без спецыяльнага апытання грамадскай думкі відаць, што работу чацвёртай сесіі Вярхоўнага Савета рэспублікі грамадства ацэньвае ўвогуле станоўча. І ўсё ж у самы фінал работы сесіі, як кажуць, бочка мёду не абышлася без лыжкі дзёгцю. Праект «Закона аб прафсаюзах» у першым чытанні не быў прыняты.

Чаму ж такія адносіны да прафсаюзаў, да закона, які б рэгламентаваў іх дзейнасць? Тут усё тая ж тэндэнцыя: урэзаць, зменшыць правы і магчымасці прафсаюзных арганізацый. Свой погляд на гэтую тэндэнцыю выказаў старшыня Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі У. Ганчарык на прэс-канферэнцыі, якая адбылася ўчора ў штаб-кватэры ФПБ. Ён, у прыватнасці, адзначыў, што рэспубліканскі «Закон аб прафсаюзах», тым больш у сённяшніх складаных умовах, вельмі і вельмі неабходны. І патрэбен ён не прафапарату, а працоўным, іх прафаб'яднанням.

Адносіны, якія прадэманстраваў Вярхоўны Савет да законапраекта, адзначыў Уладзімір Ганчарык, памылковыя. Ён падкрэсліў, што без арганізаваных прафсаюзаў, якія дзейнічаюць у рамках закона, немагчыма ніякая прававая дзяржава, ніякая рыначная эканоміка. Спадзяёмся, што грамадскасць Беларусі падзяляе думку прафсаюзнага лідэра. Што потым, думаецца, зробяць і народныя дэпутаты рэспублікі.

БУДЗЕ ПОМНІК ІГНАЦЕНКУ

ГОМЕЛЬ. (У. Рыгораў). Сярод адважных пажарнікаў, якія цаной свайго жыцця ў час аварыі на Чарнобыльскай АЭС прадухілілі непрадказальную катастрофу, ёсць і наш зямляк з Брагіншчыны Васіль Іванавіч Ігнаценка.

«Пабудуем у абласным цэнтры помнік яму»—з такім заклікам звярнуліся да жыхароў горада Асацыяцыя творчых ініцыятыў, грамадска-палітычны цэнтр абкома КПБ і самастойная пажарная часць № 1. Шэраг калектываў пачаў пералічваць грошы на гэту дабрачынную акцыю. Для тых, хто жадае прыняць удзел у ёй, паведамляем разліковыя рахункі: № 000345567 і № 402161700 Гомельскага філіяла Беларускага прамыслова - інавацыйнага банка, і № 406303 абласнога ўпраўлення Дзяржбанка МФО з паметкай «На збудаванне помніка Ігнаценку В. І.».

З БУТЭЛЬКАЙ НА МІЛІЦЫЯНЕРА

МІНСК. Не сакрэт, што некаторыя замежныя студэнты, мякка кажучы, не ў ладах з нашымі законамі. Ледзь што — канфліктуюць.

Вось і ў гэты дзень не паспеў сяржант міліцыі зрабіць заўвагу 30-гадоваму студэнту IV курса БДУ імя У. І. Леніна, жыхару Рэспублікі Конга, што той нетактоўна паводзіць сябе ў інтэрнаце, да таго ж знаходзіцца ў нецвярозым стане, як той адразу кінуўся ў бойку. Ён ударыў бутэлькай па галаве супрацоўніка міліцыі.

Закон—для ўсіх адзін. І паважаць яго трэба, тым больш, калі ты ў гасцях.

ЦЯПЕР—ТРЫБУНАЛ!

МАГІЛЁЎ. (А. Санчук). Гісторыя з двума салдатамі, якія забілі трох саслужыўцаў і паранілі начальніка варты, закончана. Аператыўная група ў ноч на 28 чэрвеня затрымала і другога злачынцу. Ахвяр больш не было. Мясцовае насельніцтва папярэдзілі аб небяспецы па радыё. Адзін з дэзерціраў расказаў, што яны мелі на мэце перайсці граніцу, але цяпер у іх наперадзе не салодкае заморскае жыццё, а ваенны трыбунал.

Выпуск падрыхтавалі: У. ГОЙТАН, А. КОКТЫШ, А. СЛАНЕЎСКІ.

Нашы тэлефоны: 32-44-02, 32-60-13, 32-31-98.

«ДЫНАМА» ПАВЯЛІЧВАЕ АБАРОТЫ

Такога станоўчага балансу на працягу аднаго месяца ў актыве дынамаўцаў Мінска не было ўжо вельмі даўно. Мяркуйце самі: на дыстанцыі з чатырох матчаў усесаюзнага першынства, праведзеных у чэрвені, мінчане набралі сем ачкоў з васьмі. Забілі ў вароты сапернікаў сем мячоў, а ў свае прапусцілі толькі два... Прызналі ж сябе павергнутымі ў гэтых вострых і бескампрамісных паядынках такія моцныя і аўтарытэтныя клубы, як сталічны «Спартак», днепрапятроўскі «Днепр», маскоўскае «Дынама»... Думаю, не памылюся, калі скажу, што такога набытку не чакалі не толькі аматары спорту рэспублікі, але і некаторыя з кіраўнікоў дынамаўцаў.

Сталічныя аднаклубнікі, якія былі сапернікамі мінчан у пазаўчарашнім матчы, таксама выступаюць сёлета няроўна. Хвалі турнірнай барацьбы ў чэмпіянаце кідаюць саміх футбалістаў гэтак жа, як і іх шматмільённых прыхільнікаў, то ў жар, то ў холад. Што ж, футбол ёсць футбол: узлёты і падзенні тут заўсёды нечаканыя і часам проста неверагодныя.

Мінчане, прывыкшыя ўжо да таго, што сцэнарыі гульняў будуюцца па іх прынцыпах і метадах вядзення барацьбы, і на гэты раз паімкнуліся адразу ж захапіць ініцыятыву, дыктаваць свае ўмовы. Але, як кажуць, найшла каса на камень... Маючы ў сваіх радах такіх добрых выканаўцаў, як Андрэй Кобелеў, Яўген Смерцін, Сяргей Кір'якоў і, вядома ж, Ігар Калыванаў, госці таксама не мелі намеру сядзець у абарончых «акопах». Інакш кажучы, не на жарт разгарэлася барацьба за сярэдзіну поля, дзе, як вядома, канструіруецца гульня, наладжваюцца атакі і арганізаваныя дзеянні.

У такіх вось умовах перавагай мог авалодаць той бок, які праявіць больш шчырасці ў барацьбе, настойлівасці і самаадданасці ў калектыўных дзеяннях. І да гонару нашай маладой каманды, ёй гэта ўдалося ў большай меры, чым вопытным масквічам. Аўдрус Жута, Уладзімір Жураваль, Сяргей Герасімец у першым тайме літаральна не ўпускалі мяч з-пад свайго кантролю. Удала накіроўвалі яны ў атаку і форвардаў мінчан Міхаіла Мархеля, Валерыя Вялічку і Віктара Сокала. На 22-й мінуце Вялічка пайшоў у рэйд — смела і рашуча, так, як робяць гэта ўмелыя майстры. Удосталь нагуляўшыся з мячом, выйграўшы пры гэтым паядынак у капітана масквічоў, алімпійскага чэмпіёна Віктара Лосева, Валерый пераадрасаваў перадачу Сокалу і той адкрыў лік: 1:0.

На зыходзе тайма госці атрымалі стопрацэнтную магчымасць аднавіць раўнавагу. Настойлівага нападаючага Сяргея Кір'якова наш абаронца Павел Раднёнак змог спыніць у штрафной пляцоўцы толькі з парушэннем правіл. Суддзя з Арменіі Уладзімір Шараян справядліва паказаў на адзінаццацімятровую адзнаку. Масквічы задумаліся: каму біць? З васьмі пенальці ў папярэдніх гульнях сёлетняга чэмпіяната яны рэалізавалі толькі тры, прычым тройчы прамахнуўся іх лепшы бамбардзір Калыванаў. На гэты раз да мяча падышоў Аляксей Серада. Варатар мінчан Юрый Курбыка адгадаў напрамак удару і нагой адбіў мяч.

Будзем аб'ектыўнымі: другая палавіна матча прайшла ў асноўным пад дыктоўку гасцей. Аднак беларускія футбалісты выстаялі. Маглі ў контратаках вызначыцца і яны, але Сокал, Мархель і Вялічка свае шанцы ўпусцілі. Лік 1:0 так і застаўся на табло мінскага стадыёна «Дынама».

А вось як закончыліся іншыя матчы 16-га тура: «Лакаматыў» — «Пахтакор» — 2:1, «Тарпеда» — «Памір» — 1:0, ЦСКА — «Шахцёр» — 3:4, «Металург» — «Чарнаморац» — 1:4, «Спартак» (Уладзікаўказ) — «Днепр» — 1:1, «Металіст» — «Дынама» (Кіеў) — 0:2, «Арарат» — «Спартак» (Масква) — 2:1.

Турнірная табліца першынства СССР сярод каманд вышэйшай лігі мае зараз наступны выгляд:

	Г	В	Н	П	М	А
ЦСКА	16	10	4	2	35—20	24
Шахцёр	16	4	11	1	21—17	19
Арарат	16	7	3	6	16—16	17
Дынама Мн.	16	6	5	5	18—16	17
Спартак М.	14	6	5	3	20—15	17
Тарпеда	16	5	7	4	16—13	17
Дынама К.	15	5	7	3	18—17	17
Днепр	16	5	7	4	14—13	17
Чарнаморац	16	3	10	3	19—14	16
Памір	16	3	9	4	13—16	15
Металіст	16	4	6	6	14—19	14
Дынама М.	16	5	3	8	17—20	13
Металург	16	4	5	7	11—17	13
Лакаматыў	16	4	5	7	13—20	13
Спартак У.	16	3	7	6	19—25	13
Пахтакор	15	3	4	8	16—22	10

Чарговы тур пачынаецца сёння. А ў панядзелак, 1 ліпеня, дынамаўцы Мінска сустрэнуцца на сваім полі з запарожскім «Металургам». Нагадаю, што ў першым крузе дэбютанты вышэйшай лігі з Запарожжа выйгралі ў нашых хлопцаў з лікам 2:1. Ці адбудзецца рэванш?..

А. ПАМОРСКІ.

Сабраліся міністры на нараду

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

— Чарнобыльская трагедыя, хоць і адбылася пяць гадоў назад, не адышла ў мінулае, — заявіў у інтэрв'ю карэспандэнту БЕЛТА ў перапынку паміж пасяджэннямі міністр замежных спраў СССР А. А. Бяссмертных, — гэта праблема, якая сёння павінна хваляваць усіх. Іменна на прыкладзе аказання гуманітарнай дапамогі пацярпеўшым у чарнобыльскай катастрофе па-сапраўднаму правяраецца здольнасць і гатоўнасць асобных дзяржаў і палітыкаў наладзіць эфектыўнае міжнароднае супрацоўніцтва і ўзаемадзеянне.

У выніку чарнобыльскай аварыі пацярпелі народы Украіны, Беларусі і Расіі, — працягваў А. А. Бяссмертных.—Але нельга выключыць таго, што такая бяда можа здарыцца і ў іншых рэгіёнах свету. Таму аказанне дапамогі ахвярам трагедыі, у першую чаргу дзецям, павінна стаць прадметам заклапочанасці ўсіх дзяржаў. У верасні гэтага года ў Нью-Йорку пройдзе міжнародная канферэнцыя краін-донараў, на якой, як мы разлічваем, будуць прыняты канкрэтныя меры па аказанню дапамогі пацярпеўшым ад гэтай страшнай катастрофы.

Міністр замежных спраў СССР лічыць, што на цяперашнім этапе важнейшай задачай як унутры краіны, так і за рубяжом з'яўляецца наладжванне практычнага і канкрэтнага міжнароднага супрацоўніцтва, каб у эпіцэнтр катастрофы ішлі сучаснае абсталяванне, неабходныя медыкаменты. Ён адзначыў вялікую ролю беларускай дыпламатыі ў вырашэнні гэтай праблемы.

А. А. Бяссмертных падкрэсліў, што чарнобыльская бяда стварае прэцэдэнт гуманітарнага супрацоўніцтва для іншых дзяржаў і рэгіёнаў. На яго думку, чарнобыльскія праблемы — гэта несціхаючы боль народаў. Яны даюць магчымасць усім дзяржавам, народам усвядоміць, у якой ступені яны жывуць сёння ў новым свеце, разумеюць задачы новага мыслення.

Была прынята заява ў сувязі з маючай адбыцца канферэнцыяй па аб'яўленню добраахвотных узносаў для ажыццяўлення дзейнасці ААН, накіраванай на аслабленне вынікаў чарнобыльскай катастрофы.

Пасля заканчэння нарады адбылася прэс-канферэнцыя для журналістаў. Ад імя ўрада Беларускай ССР у гонар яе ўдзельнікаў быў дадзены абед.

(БЕЛТА).

ЛЮДЗІ І ПАДЗЕІ

ТРУКАЧЫ-МАХЛЯРЫ

Ці не здаецца вам гэты малюнак нечым вельмі знаёмым, а можа дзесьці ўжо бачаным? Так-так, вы не памыліліся. Хоць месца дзеяння на фатаграфіі з часопіса «Шпігель» — Усходні Берлін, гэта ж ён самы — родная нашым праславутым «напарсткам» гульня для дарослых, так званая тут некалькі інакш «каўпачкамі». Тры запалкавыя скрыні і станіолевы шарык, месцазнаходжанне якога трэба правільна адгадаць. Падыгрываючая галоўнай «дзеючай асобе» на вачах у цікаўных прахожых каманда, якая горача спрачаецца з прычыны кожнага «выйгрышу» памерам нярэдка ў соценную...

Гавораць, што немцы — даволі азартныя ігракі. Праўда, у такім выпадку размова традыцыйна ішла аб рознага роду латарэях і лато. Тут жа мае месца чыстай вады падман, немудрагелісты «сцэнарый», які ловіць на вуду легкаверных. А ў момант гарачых «дыскусій» многія з захопленых і таму страціўшых усякую пільнасць гледачоў пазбаўляюцца, да таго ж, і сваіх кашалькоў разам з усім.

МАЛАДАЖОНАМ 186 ГАДОЎ

КАНБЕРА. Калі вы з недаверам адносіцеся да крылатага выразу аб тым, што «любви все возрасты покорны», дык вось вам прыклад, які, верагодна, дапаможа вам змяніць думку. На гэтым тыдні ў аўстралійскім гарадку Госфард адбудзецца вяселле. Жаніху — Дадлі Рэйду — 84 гады, а яго нявесце — Міні Манро — «крыху» больш: 102 гады. На ўрачыстай цырымоніі будуць прысутнічаць іх дзеці, унукі і нават праўнукі. Дарэчы, размова ідзе тут і аб каханні з першага погляду. «Як толькі я яе ўбачыў, дык адразу быў уражаны. Цяпер я буду любіць яе і клапаціцца пра яе», — гаворыць маладажон. Але закаханыя не сталі спяшацца і на працягу чатырох доўгіх, улічваючы іх узрост, гадоў правяралі свае пачуцці.

КЛІН КЛІНАМ ВЫБІВАЮЦЬ

У Бразільскім штаце Эспірыту-Санту дзейнічае «эскадрон смерці», які называе сябе «Аперацыя «Смяротнае пакаранне». З такой заявай выступіў у парламенце Бразіліі Вітар Біазі — мэр горада Віторыя.

Па наяўных даных, указаў ён, людзі з эскадрона маюць намер па-свойму змагацца за «сацыяльную чысціню» грамадства. За мінулы год яны расправіліся больш чым са 100 зняволенымі мясцовай турмы і забілі каля 30 беспрытульнікаў.

(Па матэрыялах ТАСС).

Памятны знак— партызанам Беларусі

Хутка свята—Дзень вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Разам з воінамі гэты дзень набліжалі, як маглі, партызаны і падпольшчыкі нашай рэспублікі. Ідуць гады, радзеюць рады ветэранаў вайны—з 440 тысяч удзельнікаў партызанскага руху, якія дзейнічалі на тэрыторыі Беларусі, засталося ўсяго каля 45 тысяч. І чым менш сярод нас тых, хто ў цяжкую гадзіну стаў на абарону Радзімы, тым больш беражліва, больш сардэчна мы павінны адносіцца да іх. Цяпер усе будуць пазнаваць іх па памятнаму знаку на грудзях. Аб гэтым карэспандэнт БЕЛТА гутарыць са старшынёй Камісіі па справах былых партызан і падпольшчыкаў пры Прэзідыуме Вярхоўнага Савета БССР А. Я. АНДРЭЕВЫМ.

— Франтавікі, як правіла, усе адзначаны ўзнагародамі або знакамі адрознення. А вось партызанам і падпольшчыкам, якія ваявалі ў тыле ворага, далека не ўсім аддадзена па заслугах. Але павінен жа, мабыць, кожны былы партызан паказаць свайму ўнуку, што і ён ваяваў...

— У Вярхоўным Савеце БССР аб гэтым думалі. У 1969 годзе было ўстаноўлена пасведчанне «Партызан Беларусі», якое атрымалі каля 96 тысяч чалавек. Прадугледжваліся адпаведна і льготы для іх. Аднак, як паказаў час, гэтага было недастаткова. Да нас у камісію, у іншыя інстанцыі ішлі пісьмы з прапановай устанавіць нагрудны знак для партызан і падпольшчыкаў, прапаноўваліся розныя эскізы. Многа гаварылася аб гэтым у выступленнях прэсы. Атрымаў, напрыклад, шырокі рэзананс зварот беларускіх партызан і падпольшчыкаў да народных дэпутатаў БССР, выбраных ад рэспубліканскай арганізацыі ветэранаў вайны, працы і Узброеных Сіл, у якім гэта пытанне было ўзнята яшчэ раз. І тады наша камісія і Камісія Вярхоўнага Савета БССР па справах ветэранаў вайны, працы і Узброеных Сіл звярнуліся ў парламент рэспублікі з пісьмом «Аб устанаўленні памятнага знака «Партызан Беларусі». Прызідыум Вярхоўнага Савета БССР наша пісьмо разгледзеў і прыняў 21 верасня мінулага года пастанову прадугледзеў забяспечыць у 1990 годзе распрацоўку эскіза і выраб знака, а ў 1991 годзе—арганізаваць яго ўручэнне.

— Работа вядзецца, але, як кажуць, дарагая лыжка да абеду: ці няма магчымасці, Анатоль Яўгенавіч, яе паскорыць і парадаваць нашых ветэранаў памятным знакам не адкладваючы?

— Павінен сказаць, што ўсе, хто так ці інакш звязаны з вырабам ганаровага заказу, стараюцца выканаць яго як мага хутчэй. І мы спадзяёмся, што першыя знакі партызаны і падпольшчыкі Беларусі, якім у свой час былі выдадзены пасведчанні, атрымаюць у бліжэйшыя месяцы.

П. ПАБОКА.

Непальскі гараскоп на наступны тыдзень

КАТМАНДУ, 28 чэрвеня. (Кар. ТАСС Дзмітрый Макараў — спецыяльна для «Звязды»). КАЗЯРОГУ (22 снежня — 20 студзеня) непальскі астролаг Дамадар Лахані абяцае сем дзён «умеранага прагрэсу». І на тым, як гаворыцца, дзякуй. Пісьменнікам і іншым літаратурным работнікам трэба было б часова адкласці пяро — ніякага натхнення не прадбачыцца, так што няма чаго пераводзіць паперу. Яе і так мала. У бізнесменаў верагодны спад дзелавой актыўнасці. Толькі невялікая група Казярогаў здолее дабіцца рашаючага поспеху ў сваіх справах.

ВАДАЛЕЯ (21 студзеня — 19 лютага) чакаюць цяжкасці, звязаныя з дзецьмі. Усё ўладзіцца, але вам трэба надалей надаваць больш увагі выхаванню. Інтэлектуальныя здольнасці на наступным тыдні ніжэй сярэдняга ўзроўню. Вам неабходны адпачынак, але часу на расслабленне няма і не прадбачыцца.

РЫБАМ (20 лютага—20 сакавіка) не даюць спакою ранейшыя праблемы. Аднак вы далёкія ад адчаю, у вас дастаткова вытрымкі і цярпення, каб пераджыць цяжкі перыяд. Некаторым пагражаюць абвінавачанні ва злоўжываннях. Але на вашай вуліцы ўсё ж будзе і свята. 3 ці 4 ліпеня астролаг абяцае шчаслівую падзею ў вашым жыцці.

ХОЧАЦЕ-ВЕРЦЕ, ХОЧАЦЕ-ПРАВЕРЦЕ

АВЕН (21 сакавіка — 20 красавіка) сутыкнецца, ўжо ў каторы раз, з шэрагам перашкод. У вас ужо дастаткова вопыту і ўмення, каб пераадолець іх. Вы ўпэўнены, што выбралі правільны шлях, і гэтая ўпэўненасць надае вам сілы. Ніхто не зможа спыніць вас. Па крайняй меры, у бліжэйшыя сем дзён, а там бачна будзе. Паберажыце здароўе 4 ліпеня.

ЦЯЛЕЦ (21 красавіка—21 мая) на час страціць сваю жалезную вытрымку і здольнасць прымаць узважаныя, мудрыя рашэнні. Вы можаце нават ускіпець і накрычаць на таварыша, што зусім не ў вашым стылі. Вас будзе праследаваць трывожнае пачуццё, як быццам вы забылі зрабіць нешта важнае. Трэба б успомніць і пазбавіцца ад гэтага пачуцця, раіць астролаг.

БЛІЗНЯТАМ (22 мая—21 чэрвеня) астролаг абяцае добрыя навіны. Вы заслужыце апладысменты і шырокае прызнанне за паспяхова выкананую работу. Магчыма, вас узнагародзяць. З усіх бакоў пасыплюцца заманлівыя і вельмі выгадныя прапановы. Аднак змагайцеся з галавакружэннем ад поспехаў. Нікому не давярайце свае патаемныя задумы.

РАКА (22 чэрвеня—23 ліпеня) чакаюць фінансавыя цяжкасці. А разам з імі могуць узнікнуць і іншыя перажыванні, не звязаныя з грошамі. У гэтай сітуацыі трэба спадзявацца толькі на ўласныя духоўныя і фізічныя сілы. Ніхто не дапаможа. Не трэба раскідвацца па дробязях і брацца за ўсё адразу, сканцэнтруйцеся на самым галоўным — тады ўсё наладзіцца.

ЛЕЎ (24 ліпеня — 23 жніўня) здолее знайсці гібкі падыход да работы. Вам удасца выбраць самае аптымальнае прымяненне сваім здольнасцям. У сярэдзіне тыдня магчыма сустрэча з уплывовымі людзьмі. Вы павінны абавязкова зрабіць на іх добрае ўражанне. Пастарайцеся зрабіць гэта.

ДЗЕВЕ (24 жніўня—23 верасня) астролаг абяцае «важны прарыў» у буйной справе. Акрамя таго, шчодры астролаг прадказвае вам нечаканыя прыбыткі. Вялікую карысць прынясуць дзелавыя і сяброўскія сувязі з прадстаўніцамі прыгожага полу. Не адвяргайце іх удзел і супрацоўніцтва — пашкадуеце потым.

ШАЛЯМ (24 верасня—23 кастрычніка) удасца перамагчы ўсе цяжкасці і прасунуцца наперад да сваёй мэты (калі яна ёсць). Абставіны складваюцца на вашу карысць, таму не трэба цягнуць час, бярыце быка за рогі. Аднак будзьце асабліва ўважлівыя да здароўя 5 ліпеня. Гэта перш за ўсё датычыць сардэчнікаў. Пазбягайце стрэсавых сітуацый.

СКАРПІЁНУ (24 кастрычніка — 22 лістапада) трэба пераджыць цяжкі тыдзень. Вы ніяк не можаце перасячы паласу перашкод. Да ранейшага клопату дададуцца новыя, а святла ў канцы тунеля пакуль не бачна. Праблемы, што растуць як снежны камяк, могуць прывесці вас у дэпрэсіўны настрой. Паберажыце здароўе 1 і 2 ліпеня. У пятніцу вам, магчыма, давядзецца накіравацца ў паездку ў паўднёвым напрамку.

СТРАЛЬЦА (23 лістапада—21 снежня) чакае перыяд вельмі плённай разумовай дзейнасці. Новыя ідэі б'юць фантанам. Дзелавым людзям удасца «прабіць» вельмі выгадны кантракт, які прыкметна палепшыць ваша фінансавае становішча. Паменш прыслухоўвайцеся да розных дарадчыкаў, папярэджвае Лахані, яны могуць толькі нашкодзіць. 3 і 4 ліпеня паберажыце здароўе. Калі вы чакаеце дзіця, дык на наступным тыдні дачакаецеся. І хутчэй за ўсё гэта будзе хлопчык. Ад усёй душы віншуем. Калі прадказанне здзейсніцца, можна назваць малыша Дамадарам. Вельмі прыгожае імя.

Парады давалі Л. ГУТОЎСКАЯ (Орша) і А. ЛЕШЧАНКА (Жлобін).

Матэрыялы падрыхтаваў да друку М. ЧАХОЎСКІ (тэлефон 32-41-92).

Агуркі, на якіх можна... іграць

ЛАГЕНАРЫЯ, або ІНДЫЙСКІ АГУРОК — аднагадовая ліянападобная расліна з сямейства гарбузовых. У Расіі ўпершыню пра яе даведаліся яшчэ ў 1472 годзе з кнігі рускага падарожніка Афанасія Нікіціна «Хаджэнне за тры моры».

Аднак з-за сваёй цеплалюбівасці лагенарыя атрымала шырокае распаўсюджанне толькі на поўдні нашай краіны, дзе з даўніх часоў высушаныя плады індыйскага агурка выкарыстоўвалі для вырабу посуду і нават музычных інструментаў. Нездарма ж у перакладзе з грэчаскага слова «лагенас» азначае «бутэлька».

Яна адрозніваецца і цудоўнымі смакавымі якасцямі. Плады невялікіх памераў нарыхтоўваюць на зіму, як і звычайныя агуркі. З больш буйных гатуюць смачную ікру, смажаць у масле, як кабачкі, фаршыруюць рысам і мясам.

Ва ўмовах Беларусі насенне лагенарыі высяваюць у грунт у сярэдзіне мая. Для атрымання больш ранняй прадукцыі расаду можна вырасціць і на падаконніку. Пры гэтым высяваюць яе ў пачатку красавіка.

Лагенарыя — расліна высакарослая, асобныя яе экземпляры пры адпаведнай агратэхніцы дасягаюць 10—12 метраў, а плады — 2 метраў.

З адной расліны можна зняць да 20 кг спелых пладоў. У сувязі з моцным пладанашэннем патрэбна добра ўгноеная глеба і рэгулярныя падкормкі. Для гэтага добра выкарыстоўваць растворы каравяку ці курынага памёту (1:10 і 1:15). У спякотнае надвор'е неабходна рэгулярна паліваць прагрэтай на сонцы вадой.

На сваім прысядзібным участку я вырошчваю лагенарыю пад кронамі яблынь на шпалерах. Ужо ў чэрвені індыйскі агурок пакрываецца буйнымі белымі кветкамі, а да жніўня яго плады гатовы да ўжывання.

Уражваючае відовішча ўяўляюць сабой плады лагенарыі, што звешваюцца да зямлі, у акружэнні спеючых яблыкаў.

Можна вырошчваць індыйскі агурок і на балконах і ў холах грамадскіх памяшканняў. Для гэтага расліны высаджваюць у кадушкі ёмістасцю да 2 вядзёр і размяшчаюць ля найбольш светлых акон. У пакаёвых умовах для атрымання пладоў апыленне кветак лагенарыі робяць уручную.

На здымку: плады лагенарыі.

Перапіска з чытачамі

ШТО РАБІЦЬ З ПАСЫНКАМІ?

Паўсюдна памідоры імкліва пайшлі ў рост. У цяплічках — асабліва. Сведчанне гэтаму — мноства пасынкаў у пазухах лісцяў.

Паўстае пытанне, што з імі рабіць. Пакінуць на расліне — падоўжыцца перыяд збору, але, урэшце, і ўраджай будзе большым. Зняць — наблізіць жаданую пару спелых пладоў.

Практыка сведчыць, што лішнія пасынкі неабходна ліквідаваць (лепш нажніцамі), пакідаючы пянёчкі да 1 см. На ранніх сартах над трэцяй кісцю прышчыпваюць верх, што на два тыдні набліжае збор пладоў.

Расліны па меры развіцця прывязваюць да калочкаў ці дроту, які нацягнуты ўздоўж радкоў.

З першымі завязямі робяць падкормку. Найлепш настоямі дзівання (каравяку), курынага памёту ў прынятых дозах. Тут варта памятаць, што ў перыяд фарміравання пладоў памідорам вельмі патрэбны фосфар. Яго трэба дадаць у раствор для падкормкі (10—20 г на 10 літраў). Добра падсыпаць расліны попелам (да 50 г на адзін куст), акучыць. Кісці апырскваюць борнай кіслатой (5 г на 10 літраў вады) для лепшай завязі.

Таматам вельмі патрэбны цынк. Доследна даказана, што прымяненне гэтага элементу павялічвае колькасць пладоў амаль у чатыры разы, а агульную вагу — у пяць! Патрэбна ўносіць 15—30 г сернакіслага цынку на 10 м². Памідоры праяўляюць «незадаволенасць» і пры недахопе бору, марганцу, жалеза.

Пачатак лета выдаўся халаднаватым і дажджлівым. Гэта найлепшыя ўмовы для развіцця рознай гнілі і іншых хвароб. Асаблівую шкоду наносіць фітафтора. Для прафілактыкі праз кожныя восем-дзесяць дзён расліны неабходна апрацоўваць бардоскай вадкасцю (100 г на 10 літраў) ці хлорвокісам медзі (40 г на 10 літраў). Апрацоўку лепш рабіць вечарам у ціхае сухое надвор'е.

ЦЫБУЛЯ ЖАЎЦЕЕ

Многія садаводы скардзяцца, што лісцікі цыбулі пачынаюць жаўцець, развіваюцца слаба. І хацелі б дапамагчы раслінам, а як гэта зрабіць і, галоўнае, што выкарыстаць?

З гадамі сяляне заўважылі, што цыбуля найбольш удаецца на градках, дзе быў унесены за год да пасадкі конскі гной, а непасрэдна вясной — попел ад ліставых парод дрэў. Гэта таму, што культура патрабавальная да серы і медзі. Фосфару і калію ўжывае ўмерана. Азотам захапляцца наогул не варта, бо ён падоўжыць перыяд росту, пагоршыць лежкасць.

Каб задаволіць цыбулю ў злучэннях серы, трэба ўнесці ў радкі сернакіслы калій ці сернакіслы амоній. Можна пасыпаць радкі і попелам. Ён утрымлівае цэлы букет мікраэлементаў, у тым ліку серу і медзь.

Патрэбнасць у медзі можна зменшыць, калі прымяніць медны купарвас. Гэта найлепш зрабіць у час падкормак. Чайнай лыжачкі меднага купарвасу якраз хапае на вядро настою дзівання ці птушынага памёту. Да раствору дзівання (вядро) дадаюць па 5 г аміячнай салетры і суперфасфату.

Гэта ў першую падкормку. А ў другую (праз 2,5—3 тыдні) яшчэ і сернакіслы калій у такой жа колькасці.

Цыбуля хварэе мучністай расой. Для прафілактыкі яе апрацоўваюць калоіднай серай — 15—20 г на 10 літраў вады, можна паспрабаваць прымяніць хлорвокіс медзі — 40 г на 10 літраў. Апырскваюць расліны спецыяльным апаратам. Заўважым, што ўсе хімэлементы лепш раствараюцца ў гарачаватай вадзе.

З народных сродкаў паспрабуйце выкарыстаць 3-дзённы настой дзівання (вядро на 100 літраў). Яго абавязкова працадзіць.

У АГУРОЧКАЎ ПЯТЫ ЛІСТОК...

Многія дачнікі абрываюць галоўны пабег агуркоў над пятым ці нават чацвёртым лісточкам. Гэта дае магчымасць расліне развіваць пабегі. А на іх якраз і вырастаюць жаночыя кветкі, што ўрэшце даюць ураджай. А нехта наогул лічыць гэту аперацыю непатрэбнай, нейкім здзекам над раслінамі. Раім правесці доследі зняць галоўны пабег толькі на частцы раслін. Усе пытанні адразу адпадуць, бо ўраджай рэзка ўзрасце.

А як быць далей, спытае дапытлівы аматар. Замест жа аднаго расліна пусціць тры ці чатыры пабегі! Як мінімум, адзін-два з іх прышчыпнуць абавязкова.

ДАПАМОЖАМ ЯБЛЫНІ

У большасці раёнаў рэспублікі выдатна цвілі яблыні. На дрэвах шмат завязі. Пройдзе некалькі тыдняў — і лішкі іх — ападуць.

Вось у гэты момант мэтазгодна дрэвы апырснуць поўным угнаеннем з мікраэлементамі. Для гэтага бяруць 1 г борнай кіслаты, 2 г сернакіслага цынку, 20 г мачавіны, па 15 г суперфасфату і сульфату калію на 10 літраў вады. Вядро расходуюць на адно дарослае дрэва. Састаўныя растварыць у цёплай вадзе.

Паклапаціцеся накласці лоўчыя паясы на штамбы. Папярэдне ачысціце кару, каб паверхня стала гладкай (камбій не чапаць!). Паясы з гафрыраванай паперы ці мешкавіны (шырынёю да 30—40 сантыметраў) накручваюць на ствол, пакідаючы краі адтапыранымі. Моцна завязваюць зверху і знізу. Застаецца сістэматычна аглядаць гэта «збудаванне» і знішчаць шкоднікаў, зноў уладкоўваючы паясы на месца.

Прарэджваць ці не?

Калі морква і бурачкі ўсходзяць, я радуюся, бо іх так шмат! Але надыдзе восень, збіраю маленькія караняплоды...

С. ІВАНОВІЧ.
Пухавіцкі раён.

На жаль, такую памылку дапускаюць многія садаводы. Ім шкада своечасова зняць «лішнія» калівы раслін, прарэдзіць іх. У загушчаных радках кожная асобіна атрымлівае ўсяго менш: і сілкавання, і вільгаці, і святла. Расліны аслаблены, развіваюцца марудна. Дададзім, што іх найбольш атакуюць шкоднікі і хваробы. Недаразвітыя караняплоды вельмі псуюцца ў час захоўвання зімой.

Так што ўсе культуры трэба прарэджваць. Цяпер якраз найлепшая для гэтага пара. Моркву і буракі пры першай «рэвізіі» (ёсць па некалькі сапраўдных лісточкаў) пакідаюць на адлегласці 2—3 см. Праз дватры тыдні прарэджванне паўтараюць. Канчатковая адлегласць для морквы 4—6 см, для буракоў — 8—10 см.

Лімон у кватэры

Лімоны з'явіліся на Русі яшчэ ў сярэдзіне XVIII стагоддзя. Гісторыя гэта заслугоўвае ўвагі.

Персідскі шах прыслаў імператрыцы Ганне Іаанаўне вялікую баржу з заморскімі падарункамі. Сярод іх было некалькі лімонных, кафейных і гранатавых дрэўцаў. Вось тады нехта са «служывых людзей» «прыхапіў» адзін парастак. З тае пары і пайшлі па Русі лімоны, а таксама вядзе сваё паходжанне слова «злімоніць».

А да мяне лімон трапіў у невялічкай паштовай скрыначцы з горада Бабруйска. Маленькі, кволы, з адным лісточкам-парасткам. Надзеі атрымаць з яго што-небудзь у мяне амаль не было.

Але ішоў час, рос і набіраў сілу мой госць. Праз год ён быў ужо каля дваццаці сантыметраў вышынёй, а яшчэ праз паўтара — зацвіў. Па пакоі разліўся свежы ні на што не падобны водар. Вялікія чатырохлепястковыя кветкі сабраны ў шышкаватыя купінкі.

Пасля цвіцення пругкія белыя пялёсткі апалі, а на іх месцы застаўся маленькі зялёны шарычак з доўгім хвосцікам зверху. У далейшым хвосцік адваліўся, а маленькая завязь пакрыху пачала расці.

Рост плода працягваўся доўга — аж 8—9 месяцаў. Надышоў час, і лімон сваім цяжарам стаў перакульваць пасудзіну. Я зрабіла падстаўку.

І вось, нарэшце, амаль праз год, лімон пачаў жаўцець. Наступіў дзень, калі наша сям'я прыступіла да «збору ўраджаю». Галінка так моцна трымала плод, што давялося прыкласці сілу, каб яго адарваць. Узважыўшы, атрымалі нечаканы вынік — 415 грамаў! Пачаставаліся ўсе: дарослыя і дзеці. Хапіла і калегам па працы.

Зараз мой экзатычны жыхар зноў пачынае цвісці. Гронкі зеленавата-белых кветак разносяць вакол чароўны пах. Неўзабаве на падрослым дрэўцы з'явяцца цудоўныя залатыя шары. На гэты раз іх будзе некалькі.

1 ліпеня, ПАНЯДЗЕЛАК

Праграма Беларускага тэлебачання

9.50. Размінка для эрудытаў.
10.35. Спявае хор студэнтаў Маскоўскай дзяржаўнай кансерваторыі імя П. І. Чайкоўскага.
11.10. Дак. фільм «Джалалутдзін Карымасаў».
11.30. Тэлебіржа.
12.00. «Быў дзень і час...» Аб трагічным лёсе рускай інтэлігенцыі.
12.50. Музыка еўрапейскага барока.
13.30. Дак. фільм «А нарадзіся шчаслівым».
13.50. Фільм — дзецям. «Лета ў Забор'і».
14.55. «Я вам спяю». Песні А. Сярова.
16.30. Экран — абітурыенту. Беларуская літаратура.
17.00. Гісторыя СССР.
17.30. Фізіка.
18.00. Аспекты. Аб формах гаспадарання на зямлі.
18.45. Наш каментарый. Каму замінае «Таёта».
18.55. Футбол. «Дынама» (Мінск) — «Металург» (Запарожжа). У перапынку — Панарама.
20.50. Калыханка.
21.05. Канцэрт Беларускага дзяржаўнага фальклорна - харэаграфічнага ансамбля «Харошкі».
21.40. Спартыўны тэлекур'ер.
21.55. Ліра. Літаратурна-мастацкі відэаканал. «Скрыжаванні вайны». Спектакль. Часткі 1-я, 2-я.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Мастацкі фільм «Далас». 1-я серыя.
9.50. Народныя казкі і прытчы розных краін. «Пітон і чарапаха» (Нігерыя).
9.55. Футбольны агляд.
10.25. «Марафон-15»
11.40. Дак. фільм. «Каму свеціць маяк?»
12.00. ТСН.
12.15. «Кантакт».
12.30. Іграе В. Селівохін (фартэпіяна).
15.00. ТСН.
15.15. Свет захопленых. «Калекцыянер».
15.30. «Частую рабінай». Фільм - канцэрт.
16.35. Дзіцячы музычны клуб.
17.20. Канцэрт мастацкіх калектываў унутраных войск МУС СССР.
18.30. ТСН.
18.45. «Цырк. Цырк. Цырк». А. Родзін. Аўтограф.
18.55. Тэлекампанія «Уорлдвіжн энтэрпрайзес» (ЗША) прадстаўляе. Амерыканскія хронікі.
19.20. «Беверлі Хілс». Мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. Тэлекампанія «Уорлдвіжн энтэрпрайзес» (ЗША) прадстаўляе. Мастацкі фільм «Далас». 1-я серыя. [illegible]
23.20. Навукова-папулярны фільм «Метамарфозы жывапісу» (ФРГ—Швейцарыя). 1-я серыя «Мова жывапісу».
23.55. ТСН.
0.15. Канцэрт рускага аркестра папулярнай музыкі «Майстры Расіі».
1.00. «Беверлі Хілс». Мастацкі фільм.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. «Драма Васнецовых».
18.00. «Сабачае жыццё». Перадача пра людзей, што адмовіліся ад савецкага грамадзянства.
[illegible]
18.55. Футбол. «Днепр» — ЦСКА. У перапынку (19.45) — Весткі.
20.50. Добрай ночы, малышы!
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета СССР.
[illegible]
23.00. Весткі.
23.15. «Без рэтушы». Палітычная праграма.

14.15. Тэлемікст.
15.00. ТСН.
15.15. Ф. Шапэн. Балады № 2, 3, 4. Выконвае Э. Анджапарыдзе.
15.55. «Пецькавы трукі». Мультфільм.
16.15. Дак. фільм «Драматургія поспеху».
16.45. «Два сэрцы, два крылы, два пабрацімы». Канцэрт майстроў мастацтваў Якуціі і Дзяржаўнага акадэмічнага Рускага народнага аркестра імя М. Осіпава.
17.45. Актуальны рэпартаж.
18.00. [illegible]
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. [illegible] «Эканоміка і экалогія» [illegible] 2-я.
19.35. Тэлекампанія «Уорлдвіжн энтэрпрайзес» (ЗША) прадстаўляе. [illegible] «Флінстоўны».
20.05. «На вуліцах Сан-Францыска». Мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. [illegible]
22.30. [illegible]
22.45. [illegible]
24.00. ТСН.
0.20. «[illegible] на сцэне і [illegible]».
1.05. «На вуліцах Сан-Францыска». Мастацкі фільм.

Другая агульнасаюзная праграма

17.00. Грані. Мастацка-публіцыстычная праграма.
[illegible]
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. [illegible]
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. [illegible]
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
22.25. X летняя Спартакіяда народаў СССР. Спартыўная гімнастыка.
23.00. Весткі.
23.15. «Пятае кола».

3 ліпеня, СЕРАДА

Праграма Беларускага тэлебачання

12.30. «Акцёрскія байкі». [illegible]
13.05. «Верую». Дак. фільм.
13.30. «Чараўнік Смарагдавага горада». Мультфільм. 4, 5, 6-я серыі.
14.35. Экран — абітурыенту. Беларуская літаратура.
15.05. Гісторыя СССР.
15.35. Фізіка.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.45. Калыханка.
21.00. «Свята». Фільм-канцэрт.
21.40. «Жывая памяць вайны». Інтэрв'ю старшыні Камісіі па справах былых партызан і падпольшчыкаў пры Прэзідыуме Вярхоўнага Савета БССР, народнага дэпутата БССР А. Я. Андрэева.
21.55. Канцэрт па заяўках ветэранаў.
22.40. Рэха дня.
22.50. «Я родам з дзяцінства». Мастацкі фільм.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. «Далас». 3-я серыя.
9.50. Ступені.
11.05. Арыі з опер выконваюць В. Куслап, Г. Сінкіна і Вялікі сімфанічны аркестр Дзяржтэлерадыё СССР. Дырыжор П. Лільє.
11.50. «Крот-мастак». Мультфільм.
12.00. ТСН.
12.15. Актуальны рэпартаж.
12.30. «У доме на Самацёцы». Фільм-спектакль Цэнтральнага тэатра лялек пад кіраўніцтвам С. Абразцова.
15.00. ТСН.
15.15. Свет захопленых. «Калекцыянер».
15.30. На балі ў Золушкі.
16.35. «На зямлі гэтай вечнай». Дак. фільм.
17.05. «Два медзведзяняці». Мультфільм.
17.25. Фільм—дзецям. «Бронзавая птушка». 1-я серыя.
18.30. ТСН.
18.45. С. Рахманінаў. Сімфанічная фантазія «Уцёс».
19.00. «Сям'я Джэтстанаў». Мультфільм.
19.25. «Дарога ў рай». Мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. «Далас». 3-я серыя.
22.30. «Руская душа». Людміла Руміна.
23.15. Экалагічныя навіны.
23.30. Тэлескоп.
0.30. ТСН.
0.50. І. Стравінскі. «Вясна свяшчэнная». Сімфанічная сюіта.
1.30. «Дарога ў рай». Мастацкі фільм.

Другая агульнасаюзная праграма

10.20. «Сёння і заўтра». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
11.30. Гама савецікус. «Шлях да апошняга прытулку».
12.00. «Іншае мастацтва». На выстаўцы ў Доме мастака.
17.00. «Перапевы». Фальклорны агляд.
17.50. «Расійскія мецэнаты». Перадача 1-я. Па матэрыялах выстаўкі ў г. Смаленску (Шчукін, Увараў, Забелін).
18.30. ТВА «Рэспубліка» паказвае.
19.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.35. Гісторыя Спартакіяды народаў СССР.
20.50. Н. Паганіні. Венецыянскі карнавал.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
22.25. X летняя Спартакіяда народаў СССР. Спартыўная гімнастыка.
23.00. Весткі.
23.15. «Мексіканцы на фоне краіны». Фільм 1-ы.
0.05. «Гэтыя абаяльныя правінцыялы». Пра традыцыйны збор былых студэнтаў літаратурна-мастацкага інстытута.

2 ліпеня, АЎТОРАК

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Галасы аднаго дрэва». Дак. фільм.
9.05. Рытмічная гімнастыка.
9.35. «Азірніся, Расія», «О, каб навечна было так...»
10.25. «Тры дні і два гады». Мастацкі фільм.
11.30. «Балада пра няўдачнікаў». Жыццё і творчасць пісьменніка А. Зіноўева.
12.30. Тэатральны раз'езд. «Крыштальная «Турандот».
13.30. «Чараўнік Смарагдавага горада». Мультфільм 1, 2, 3-я серыі.
14.30. Фільм — дзецям. «Канікулы ля мора».
15.35. Экран — абітурыенту. Беларуская літаратура.
16.05. Гісторыя СССР.
16.35. Фізіка.
17.05. Педагагічны экран. Сеем разумнае, добрае, вечнае. ПТВ № 218 г. Мсціслава Магілёўскай вобласці.
18.00. «Мастак з Кунгура». Дак. фільм.
18.15. Рынак. Лідская муроўка, ці Што замінае працаваць лепш прамысловым прадпрыемствам г. Ліды.
18.55. Наш каментарый. Гульні нашча.
19.00. Панарама.
19.20. «Плач перапёлкі». Мастацкі фільм. 1-я серыя.
20.50. Калыханка.
21.05. Музыка маёй рэспублікі. Л. Абеліёвіч. «Партызанскія балады».
21.40. «Скрыжаванні вайны». Спектакль Беларускага тэлебачання. Часткі 3, 4, 5-я. У перапынку (22.30) — Рэха дня.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. Мастацкі фільм «Далас». 2-я серыя.
9.50. Дзіцячая гадзіна (з урокам нямецкай мовы).
10.50. «Сібір на экране». Кінachасопіс.
11.00. Дзіцячы музычны клуб.
11.45. «Дзяўчынка і леў». Мультфільм.
12.00. ТСН.
12.15. Актуальны рэпартаж.
12.30. Усесаюзнае свята народнага танца. Частка 1-я.

21.00. Час.
21.40. «Далас». 4-я серыя.
22.30. Паводле зводак МУС СССР.
22.45. Музычны факт. Вядучая В. Дабрахотава.
23.45. Навукова - папулярны фільм «Метамарфозы жывапісу». 2-я серыя «Мастацва і рэальнасць».
0.15. ТСН.
0.35. «Дон Жуан». Фільм-спектакль Цэнтральнага тэатра лялек пад кіраўніцтвам С. Абразцова.
2.05. «Маленькі домік у прэрыях». Мастацкі фільм.

Другая агульнасаюзная праграма

10.25. «Сёння і заўтра». Мастацкі фільм. 2-я серыя.
17.00. Грані. Мастацка-публіцыстычная праграма.
18.00. Балетныя варыяцыі.
18.30. Прашу слова.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Ключ да сусветнага рынку.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
22.25. «Амі-экспрэс».
23.00. Весткі.
23.15. X летняя Спартакіяда народаў СССР. Спартыўная гімнастыка.
23.45. «Мексіканцы на фоне краіны». Фільм 2-і.

ФІЛЬМЫ ТЫДНЯ

● «МАЦІ ІСУСА» ● «ГОРАД» ● «НОЧ ДОЎГІХ НАЖОЎ» ● «ШЛЯХ НА ПАЎДНЁВЫ ЗАХАД»

РЭЖЫСЁР КАНСТАНЦІН ХУДЗЯКОЎ, добра вядомы гледачам па фільму «Поспех», зняў на кінастудыі «Масфільм» першую савецкую мастацкую кінакарціну па біблейскаму сюжэту — «МАЦІ ІСУСА». Сцэнарый Аляксандра Валодзіна.

На агульным фоне шумных карцін аб мафіі і наркаманіі, якія паспелі ўжо набіць аскоміну, фільм К. Худзякова выпадае з агульнага раду, звяртае на сябе ўвагу. Чым? Перш за ўсё тэматыкай даследуемага рэжысёрам матэрыялу.

У стварэнні фільма прымалі ўдзел кінематаграфісты Ізраіля.

Галоўныя ролі выконваюць Ларыса Багаслоўская, Алена Якаўлева, Андрэй Сяргееў, Сяргей Тарамаеў, Вольга Чарнавок.

ВЫХОДЗІЦЬ НА ЭКРАНЫ рэспублікі і новая каляровая мастацкая кінастужка «ГОРАД» вытворчасці мастацка-вытворчага аб'яднання «Інтэрдэт». Мы прывыклі называць Ленінград калыскай рэвалюцыі, горадам слаўных традыцый. А рэжысёр-дэбютант Аляксандр Бурцаў убачыў Ленінград [illegible]

[illegible]

У фільме здымаліся Ігар Агееў, Алена Кавалёва, Дзмітрый Шагін, Юрый Шаўчук, Аляксей Зубараў, [illegible]

КАЛІСЬЦІ МАЛАДЫ АКЦЁР Яўген Герасімаў у крымінальна-павучальнай драме «Абвінавачваюцца ў забойстве» выканаў ролю ахвяры юных нягоднікаў. У новай каляровай мастацкай кінастужцы «НОЧ ДОЎГІХ НАЖОЎ» вытворчасці кінастудыі «Русь» ён сам іграе [illegible]

[illegible]

НА МАТЫВАХ ТВОРАЎ Джэка Лондана зняла [illegible] «ШЛЯХ НА ПАЎДНЁВЫ ЗАХАД» [illegible] Крыжан, рэжысёр — Здэнак Сірова. Фільм расказвае аб цяжкасцях, якія выпалі на долю хлопчыка-сіраты з пасёлка золаташукальнікаў.

НА ЗДЫМКУ: кадр з фільма «МАЦІ ІСУСА».

18.45. П. І. Чайкоўскі. «Славянскі марш». Выконвае Расійскі нацыянальны сімфанічны аркестр. Дырыжор М. Плятнёў.
18.55. Фотаконкурс «Зямля — наш агульны дом».
19.00. Тэлекампанія «Уорлдвіжн энтэрпрайзес» (ЗША) прадстаўляе. «Пачнём з нуля».
19.30. «Карабель закаханых». Мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. «Далас». 5-я серыя.
22.30. Актуальны рэпартаж.
22.45. «ВіД» прадстаўляе: «Поле цудаў», «Музагляд», «Спраба», «Шоу-біржа», «Эльдарада», МТБ. У перапынку (0.45) — ТСН.
2.10. «Карабель закаханых». Мастацкі фільм.

Другая агульнасаюзная праграма

7.00. Раніца дзелавога чалавека.
8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.20. «Вобраз». Перадача для старшакласнікаў.
9.25. «Жывая планета». Дак. фільм (Вялікабрытанія). «Моры траў».
10.25. «Сёння і заўтра». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
17.00. Тэма з варыяцыямі. «Музыка Расіі». Міжнародны конкурс кампазіцыі імя С. Пракоф'ева.
17.45. Мультыстудыя.
18.30. ТВА «Рэспубліка» паказвае.
19.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. На сесіі Вярхоўнага Савета СССР.
22.30. На сесіі Вярхоўнага Савета РСФСР.
23.00. Весткі.
23.15. «Пятае кола».

22.30. Аншлаг. Аншлаг.
24.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
1.00. ТСН.
1.20. Мастацкі фільм «Чалавек з Атлантыды».

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. Ранішняя гімнастыка.
8.15. Поры года. Ліпень.
9.00. Руская мова.
9.30. Відэаканал «Садружнасць». Тэлемост Масква — Алма-Ата — Мінск аб перспектывах жыллёвага будаўніцтва. «Круглы стол» прадстаўнікоў грамадскіх рухаў Літвы. Рэпартаж з Таліна аб адкрыцці на Пеўчым полі Міжнароднага фестывалю «Масты з песень». Відэанавіны з розных рэгіёнаў краіны.
12.00. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
14.00. Эканамічнае агенцтва.
15.00. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Зборная СССР — зборная Рэспублікі Карэя.
16.00. Спорт для ўсіх.
16.15. «Жывая вада». Аб складаным становішчы ў энергетыцы нашай краіны. Цыкл «Зямля трывогі нашай».
17.00. На рагу «Правды» і Ямскога поля. Андрэй Бітаў. «Правінцыя для мяне — слова святое».
17.15. Камера даследуе мінулае. «Місія Рауля Валенберга». Тэлевізійная праграма.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. «Двое і дождж». Музычнае прадстаўленне.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. II фестываль татарскай музыкі «Рамазан» у Маскве.
22.45. Мультфільмы для дарослых.
23.00. Весткі.
23.15. Крымінальны канал. «Забойства па загаду» (Англія).

ПРАГРАМА ТЭЛЕ ПЕРАДАЧ

З 1 ПА 7 ЛІПЕНЯ

4 ліпеня, ЧАЦВЕР

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Плач перапёлкі». Мастацкі фільм. 2-я серыя.
9.55. «Беражыце цётку Шуру». Дак. фільм.
10.25. «Ганна Герман. Лёс і песні». Фільм-канцэрт.
11.30. «За другі свая». Дак. фільм.
12.25. Канцэрт для скрыпкі з аркестрам Я. Сібеліуса. Саліст—Д. Бел (ЗША).
13.00. Тэлефільм.
13.30. «Чараўнік Смарагдавага горада». Мультфільм. 7-я і 8-я серыі.
14.05. Фільм — дзецям. «Завадатар».
16.30. Экран — абітурыенту. Беларуская літаратура.
17.00. Матэматыка.
17.30. Беларуская мова.
18.00. Незабыўнае. «У вайны не жаночы твар». Фільм 7-ы «Міласэрнасць».
18.25. Мерыдыян. Навучанне студэнтаў замежных краін у Беларусі.
19.00. Панарама.
19.30. Зачытайце маё пісьмо...
19.35. «Плач перапёлкі». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
20.45. Калыханка.
21.00. Зала лаўрэатаў. Ю. Валіцкі (домра).
21.30. Тыдзень беларускага ўрада. Служба інфармацыі Савета Міністраў БССР паведамляе...
21.45. Крок.
23.45. Рэха дня.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. «Далас». 4-я серыя.
9.50. Дзіцячая гадзіна (з урокам англійскай мовы).
10.50. Іграе В. Пікайзен (скрыпка).
12.00. ТСН.
12.15. Паводле зводак МУС СССР.
12.30. Усесаюзнае свята народнага танца. Частка 2-я.
13.20. Экалагічныя навіны.
14.15. Тэлемікст.
15.00. ТСН.
15.15. Свет захопленых. «Дай лапу, сябар!»
15.30. Мы ідзём шукаць.
16.00. «Хто ёсць хто». Аб заснавальніку трансплантaлогіі доктару біялагічных навук В. П. Дземіхаве.
16.50. «1991 — год Моцарта». Квінтэт ля мажор.
17.25. Фільм — дзецям. «Бронзавая птушка». 2-я серыя.
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.
18.45. ...Да 16 і старэйшым.
19.30. Канцэрт цыганскай музыкі.
19.45. Тэлекампанія «Уорлдвіжн энтэрпрайзес» (ЗША) прадстаўляе. Амерыканскія хронікі.
20.10. «Маленькі домік у прэрыях». Мастацкі фільм.

5 ліпеня, ПЯТНІЦА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Плач перапёлкі». Мастацкі фільм. 3-я серыя.
9.55. «Жыццё як жыццё». Дак. фільм.
10.30. «Генадзь Гладкоў». Тэлевізійны фільм.
11.30. Гома саветыкус. «Чараваняшчальніца».
11.50. К-2 прадстаўляе: «Медыя». Выпуск 2-і.
12.50. «М. Валошын». Тэленарыс.
13.00. Тэлевізійны фільм.
13.30. «Чараўнік Смарагдавага горада». Мультфільм. 9-я і 10-я серыі.
14.10. Фільм — дзецям. «Блакітны патруль».
15.15. І. Гайдн. Сімфонія № 89.
16.30. Экран — абітурыенту. Матэматыка.
17.00. Беларуская мова.
17.30. Біялогія.
18.00. Моладзь і час. «Флейта».
18.30. Паказвае Брэст. Буг. Літаратурна-мастацкі часопіс.
19.00. Панарама.
19.30. Наш каментарый. Асуджаныя і дабрадзеі.
19.35. «Плач перапёлкі». Мастацкі фільм. 4-я серыя.
20.45. Калыханка.
21.00. «Вацлавас Даўнорас на опернай сцэне». Фільм-канцэрт
21.40. «Шчаслівай дарогі!» Прэс-канферэнцыя для выпускнікоў школ па пытаннях працаўладкавання і паступлення ў навучальныя ўстановы. Прамая лінія.
23.10. Рэха дня.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніца.
9.00. «Далас». 5-я серыя.
9.50. С. Пракоф'еў. Сімфонія № 6. Выконвае Дзяржаўны акадэмічны сімфанічны аркестр СССР.
10.30. «Сунічны дождж ык». Мультфільм.
10.40. Дак. фільм «Армія і... сельская гаспадарка».
11.15. ...Да 16 і старэйшым
12.00. ТСН.
12.15. «Мапет-шоу». Лялечны фільм-канцэрт (Вялікабрытанія). 3-я і 4-я серыі.
13.05. «Лебедзеў». Дакументальны фільм.
15.00. ТСН.
15.15. «Калі вам за...»
16.00. Выступленне хору хлопчыкаў і мужчынскага хору Маскоўскага вучылішча імя Свешнікава.
16.40. Расказы пра мастакоў. К. Васільеў.
17.15. «Урок музыкі». Мультфільм.
17.25. Фільм —дзецям. «Бронзавая птушка». 3-я серыя.
18.30. ТСН. Міжнародны выпуск.

6 ліпеня, СУБОТА

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Плач перапёлкі». Мастацкі фільм. 4-я серыя.
9.50. «Мне снілася музыка...» Фільм-канцэрт.
10.20. «Ішоў па вуліцы аркестр...» Рэспубліканскі агляд дзіцячых духавых аркестраў.
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. «Мы былі ў Чарнобылі». Дакументальны фільм ФРГ і сустрэча з рэжысёрам Вернерам Вюстэ.
13.15. Рамансы рускіх кампазітараў выконвае Ніна Казлова.
13.45. Пра час і пра сябе. Вадзіцель аўтапарка № 2 г. Мінска А. К. Правасуд.
14.05. Тэлевізійны дзіцячы дзень. 1. «Пра цябе і для цябе». Партрэты вясковых дзяцей. 2. «Хачу стаць мільянерам».
15.05. Звязда.
15.45. Гаворым па-беларуску.
16.10. Запрашаем на вячоркі. Абрад «Ваджэнне Куста» ў вёсцы Любча Лунінецкага раёна.
17.30. Працістаянне. Маральна-прававая праграма.
19.00. Рытм.
19.50. «Свята» ў Салехардзе». Удзел беларускіх дзяцей у Міжнародным фестывалі «Дзеці Арктыкі».
20.45. Калыханка.
21.00. Спявае Ліна Мкртчан.
21.40. «Пасадобль для траіх». Мастацкі фільм
22.55. Рэха дня.
23.05. Канцэрт беларускай песні з удзелам Дзяржаўнага аркестра БССР.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. Раніцай. Выступленне ансамбля «Мансудэ» (КНДР).
7.00. Мультфільмы «Вер — не вер», «Раз-два — дружна».
7.30. Рытмічная гімнастыка.
8.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
8.30. ТСН.
8.45. Наш сад.
9.15. Дак. фільм «Ветразі надзей».
9.45. Фільмы рэжысёра Б. Шамшыева. «Белы параход».
11.25. «Ранішняя зорка».
12.25. А. М. Астроўскі. «Як не з гэтага свету». Фільм-спектакль Маскоўскага драматычнага тэатра на Малой Бронней.
14.30. «Бурда модэн» прапануе...
15.00. ТСН.
15.15. «Саракавыя... ракавыя...» Фільм другі «Усе лёсы ў адзін злітыя».
16.20. «У свеце казак і прыгод». «Час Хана-Барбара».
17.30. Хвіліны паэзіі.
17.35. Мультфільм «Пчала Мая» (Германія—Аўстрыя). 5-я серыя.
18.00. Міжнародная панарама.
18.45. Ступень да Парнаса.
19.05. Тэлекампанія «Уорлдвіжн энтэрпрайзес» (ЗША) прадстаўляе. Мастацкі фільм «Чалавек з Атлантыды».
21.00. Час.
21.40. Тэлекампанія «Уорлдвіжн энтэрпрайзес» (ЗША) прадстаўляе. Мастацкі фільм «Час забіваць».

7 ліпеня, НЯДЗЕЛЯ

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. Незабыўнае. Дак. фільмы «Хлапчукі-хлапчукі...», «Праз гады».
9.40. Танцуе дзіцячы ўзорны ансамбль «Лялечкі» калгаса «Шлях да камунізму». Гродненскага раёна.
10.30. Фільм — дзецям. «Лёгкія крокі».
12.00. Свята горада, прысвечанае Дню вызвалення Савецкай Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.
14.30. Кінаэкран-91. Ліпень.
16.00. Футбол. «Памір» (Душанбе) — «Дынама» (Мінск).
17.50. Сустрэча для вас. Наш госць — паэт лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР, пастаянны прадстаўнік БССР пры ААН Г. М. Бураўкін.
19.00. Панарама.
19.20. «У згодзе і спрэчках з Мельпаменай». Народны артыст СССР В. Елізар'еў.
20.15. У кадры і за кадрам.
20.45. Калыханка.
21.00. Футбол. «Дынама» (Брэст) — «Днепр» (Магілёў).
21.55. «Пунсовы камень». Мастацкі фільм.
23.10. Іграе Г. Гродберг (арган).

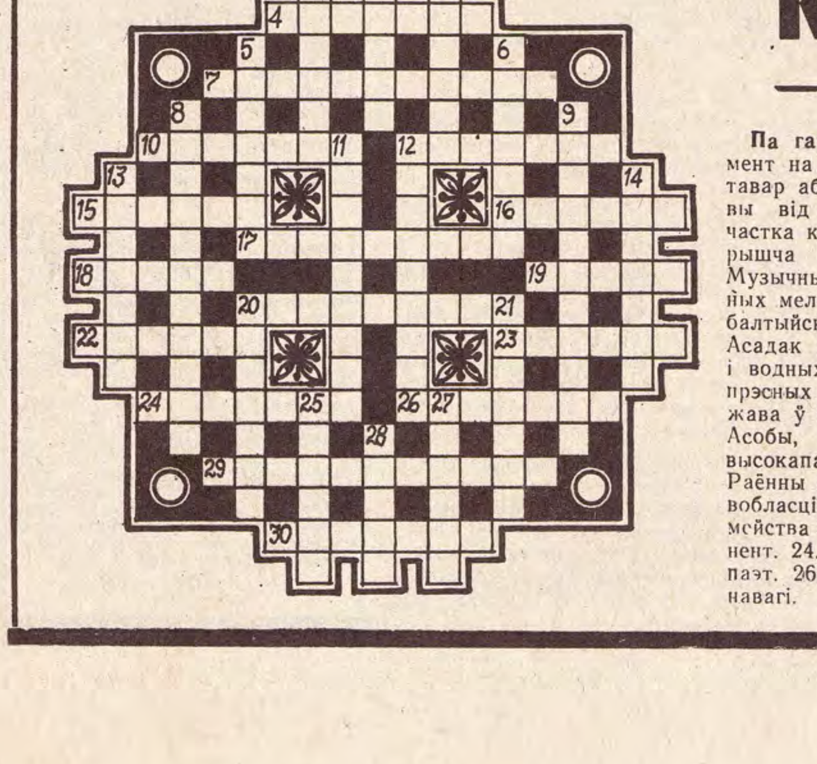
Першая агульнасаюзная праграма

8.30. Біржавыя навіны.
8.45. Тыраж «Спортлато».
9.00. Раным-рана.
10.00. На службе Айчыне.
11.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
11.30. Клуб падарожнікаў.
13.00. «Паводле даных разведкі...» Пра самаадданую работу чэкістаў у перадваенныя гады.
13.45. Гэта вы можаце.
14.30. Здароўе.
15.00. ТСН.
15.15. «Новае пакаленне выбірае». Клуб «Т».
16.30. Ахоўная грамата. «Свая баразна ў полі».
17.05. Сельская гадзіна.
18.05. Народныя казкі і прытчы розных народаў. «Маё вока, мой нос» (Ісландыя).
18.10. Уолт Дысней прадстаўляе...
19.00. «Жыў певень у мужыка». Мультфільм. Прэм'ера тэлевізійнага дакументальнага фільма «Мы — Сцяпанавы».
19.40. «Іголка». Мастацкі фільм.
21.00. Час.
21.40. Футбольны агляд.
22.10. Хранограф.
22.25. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
23.45. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Зборная СССР — зборная Рэспублікі Карэя.
0.15. ТСН.
0.35. «Карсар». Спектакль Ленінградскага акадэмічнага тэатра оперы і балета імя С. М. Кірава.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. На зарадку станавіся!
8.20. Мультфільмы «Сабака і кот», «Медзведзяня».
8.45. Выступленне народнага хору Талашкінскай птушкафабрыкі Смаленскай вобласці.
9.00. «Дзеці падзямелля». Аб кааператыўным руху ў Астрахані.
9.30. Відэаканал «Садружнасць».
12.00. Праграма Філа Донах'ю. «Партрэт Элізабет Тэйлар».
12.50. «Казка на абочыне». Мастак А. Пяскоў.
13.00. Расійская энцыклапедыя. Лосеўскія гутаркі. Перадача 2-я «Арбацкая акадэмія».
14.00. Фільмы рэжысёра М. Дахмацкай. «Успамін пра Вялікі Усцюг», «Праспявай мне, праспявай, Пракошына...»
14.55. «Усё жыццё ў танцы». Народная артыстка СССР, харэограф Т. Усцінава.
15.40. Рэпартаж аб адкрыцці Спартакіяды народаў СССР.
16.25. Конны спорт. Усесаюзнае рысістае «дэрбі».
17.00. Аб святым і вечным.
17.15. Тэлефільм.
17.45. Тэлевізійны тэатр Расіі. О. Уайлд. «Ідэальны муж».
18.45. Аўтарскае тэлебачанне.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Весткі.
20.15. Аўтарскае тэлебачанне (працяг).
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.45. Мультфільмы для дарослых.
22.00. «Джаз-тайм».
23.00. Весткі.
23.15. «Суграмадзяне мае». Кантрольная для дэпутатаў.
23.45. Расказы пра мастакоў. С. Андрыяка.

Крыжаванка

Па гарызанталях: 4. Дакумент на атрыманне грошай за тавар або работу. 7. Выкапнёвы від чалавека. 10. Верхняя частка калёс. 12. Масавае збоішча птушак, жывёл. 15. Музычны твор з урыўкаў розных мелодый, песень. 16. Прыбалтыйская рэспубліка. 17. Асадак з арганічных рэчываў і водных арганізмаў на дне прэсных вадаёмаў. 18. Дзяржава ў Паўночнай Еўропе. 19. Асобы, якія суправаджаюць высокапастаўленую асобу. 20. Раённы цэнтр у Магілёўскай вобласці. 22. Марская рыба сямейства трасковых. 23. Кантынент. 24. Папулярны акцёр і паэт. 26. Стан спакою ці раўнавагі. 29. Цыркавы артыст. 30. Славуты савецкі палярны даследчык.

Па вертыкалях: 1. Скопішча абломкаў горных парод у месцах таяння і руху ледавікоў. 2. Упрыгажэнне з пучка нітак на канцы пояса. 3. Прыстасаванне для люлі невялікіх жывёл. 5. Хвойнае дрэва. 7. Аптычнае шкло для аднаго вока. 8. Шлях зносін. 9. Матыль, вусені якога жывуць у лісці раслін. 11. Персанаж аднайменнай аповесці А. Пушкіна. 12. Пагадненне з узаемнымі ўступкамі. 13. Прыстасаванне для тармажэння аб'екта за кошт супраціўлення атмасферы. 14. Несумяшчальная з навукай вера чалавека ў таямнічыя сілы. 20. Арганізацыя, аб'яднанне людзей з аднолькавымі задачамі. 21. Зубны ўрач. 25. Характар надвор'я, уласцівы данай мясцовасці. 27. Пэўны прамежак часу. 28. Раствор для надання пэўнага колеру фотаадбіткам.

Склаў Мікола ВОРЧЫК.
Лагойскі раён.

Адказы на крыжаванку, змешчаную 22 чэрвеня.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

29 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Сустрэчы на арэне». Фільм-канцэрт.
9.25. «Бадзягі Поўначы». Маст. фільм.
10.45. «Журботная памяць». Тэленарыс.
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. «Азірніся, развітваючыся...» Тэленарыс пра жыхароў вёскі Бранчыцы Салігорскага раёна.
11.35. Футбол. КІМ (Віцебск) — «Спартак» (Нальчык).
12.25. «Полацкі сшытак». Старадаўняя беларуская музыка ў выкананні школьнікаў.
12.45. «Асцярожна! Карасі!» Мультфільм.
12.55. Я і мы. Грамадска-публіцыстычная праграма.
13.50. Тэлебізнес. Клуб «Партнёр». Прамая лінія.
15.20. «Рассмяшыце клоуна». Маст. фільм. 1-я і 2-я серыі.
17.30. Тэлевізійны дакументальны фільм «Вам, сучаснікі мае».
18.30. Фільм-канцэрт «Сумаваць не трэба».
19.00. Панарама.
19.30. Асаблівы выпадак. Камароўскі рынак і «цяжкія» падлеткі.
20.00. «І яшчэ пра Белавежскую пушчу...» Тэленарыс.
20.25. Мультфільмы для дарослых. «Вынаходка», «Куфэрак».
20.45. Калыханка.
21.00. У свеце мастацтваў. «Элегія», «Хохлаўка».
21.45. «Першая сустрэча, апошняя сустрэча». Маст. фільм.
23.15. Накцюрн. Іграе камерна-інструментальны ансамбль Беларускага тэлебачання і радыё.

Першая агульнасаюзная праграма

10.00. Пункт адліку. Прадпрымальніцтва і бізнес.
10.30. Ранішняя зорка.
11.30. Вобраз. Літаратурная перадача для старшакласнікаў.
12.45. Фільмы рэжысёра В. Шамшыева. «Выстрал на перавале Караш».
14.30. «Куміры». Спявае Жэня Белавусаў.
15.00. ТСН.
15.15. Кінапраграма «XX стагоддзе. Хроніка трывожнага часу».
16.50. Да нацыянальнага свята Канады — Дня Канады. «Дзве мовы — адна краіна».
17.35. Мультфільм «Пчала Мая» (Германія — Аўстрыя). 4-я серыя «Мая ў мурашах».
18.00. Міжнародная панарама.
18.45. Міжнародны фальклорны фестываль.
19.40. Фотаконкурс «Зямля — наш агульны дом».
19.45. Маст. фільм «Пакуль вар'яцее мара».
21.00. Час.
21.40. «Шчаслівы выпадак». Сямейная тэлевіктарына.
22.40. «Успаміны аб песні».
23.10. ТСН.
23.30. Да і пасля поўначы.
1.00. Маст. фільм «Пакуль вар'яцее мара».

Другая агульнасаюзная праграма

12.00. Праграма тэлебачання Расіі. Відэаканал «Плюс адзінаццаць».
14.00. У свеце жывёл (з сурдаперакладам).
15.30. Выступае ансамбль «Зарайне» (Петразаводск).
15.40. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Мужчыны. Зборная Італіі —зборная СССР.
16.45. Спорт для ўсіх.
17.00. Невядомая Расія. «Балада аб няўдачніках». Пра жыццё і творчасць пісьменніка А. Зіноўева.
18.00. Дакументальны фільм.
18.45. Парламенцкі веснік Расіі.
19.00. Тэлепраграма «Сям'я».
20.00. Весткі.
20.15. Добрай ночы, малышы!
20.30. Тэніс. Уімблдонскі турнір.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.40. «Музычнае агенцтва». Вядучы — А. Троіцкі.
23.00. Весткі.
23.15. Спартыўная праграма.

30 чэрвеня

Праграма Беларускага тэлебачання

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Перыкола». Музычны фільм.
10.05. «Вы будзеце бачыць!» Тэленарыс.
10.20. «Першая сустрэча, апошняя сустрэча». Маст. фільм.
11.50. «Харэаграфічныя навелы». Фільм-канцэрт.
12.55. Помнікі гісторыі і культуры расказваюць.. «Гагра».
13.25. МММ-91 (Мінскі малы марафон).
13.55. Фільм — дзецям. «Варвара-краса, Доўгая каса».
15.15. «Ромка, Фомка і Артос». Мультфільм. Фільмы 1, 2, 3-ці.
15.45. Час пісьма.
16.45. «Вецер вандраванняў».
17.30. «Любоўныя пісьмы з падтэкстам». Маст. фільм з субцітрамі.
19.00. Панарама.
19.20. «Музыка падводнага свету». Кінанарыс.
19.30. «Жыццё ў танцы».
20.45. Калыханка.
21.00. «Гімназісты». Дак. фільм.
21.50. «Каскад». Кантакт. Інфармацыя. Рэклама.
22.00. Крок.

Першая агульнасаюзная праграма

6.30. «Як жывеш, Накана?» Аб жыцці пасёлка ў Іркуцкай вобласці.
7.00. Ранішняя зорка.
8.00. «Формула-С». Тэлеконкурс спартыўных сем'яў.
8.30. Біржавыя навіны.
8.45. Тыраж «Спортлато».
9.00. Раным-рана.
10.00. На службе Айчыне.
11.00. Ранішняя забаўляльная праграма.
11.30. У свеце жывёл.
13.00. Выступае лаўрэат тэлерадыёконкурсу «Галасы Расіі» С. Гаршуноў.
13.10. Марафон-15.
14.25. Музычны кіёск.
14.55. Народныя казкі і прытчы розных краін. «Пітон і чарапаха» (Нігерыя).
15.00. ТСН.
15.10. «Міліцыя — паліцыя. Масква — Нью-Йорк». Эстрадна-спартыўнае шоу.
17.10. Сельская гадзіна.
18.10. Уолт Дысней прадстаўляе...
19.00. «ПАР: залатая дуга Трансвааля». Аб сённяшнім дні рэспублікі.
19.40. Хвіліны паэзіі.
19.45. Маст. фільм «Раз на раз не прыходзіцца».
21.00. Час.
21.40. «Што? Дзе? Калі?» Выпуск 4-ы. Фінал.
23.10. Футбольны агляд.
23.40. Хранограф.
23.55. ТСН.
0.15. «Парадыз-кактэйль».
1.15. «Кіно, каханне і... фантазія». Кінаканцэрт.
2.10. «Не люба — не слухай». Гумарыстычна-забаўляльная праграма.

Другая агульнасаюзная праграма

8.00. На зарадку станавіся!
8.15. «Казкі-невялічкі». Мультфільм.
8.30. Чэмпіянат па баскетболу сярод прафесіяналаў НБА. «Юта джаз» — «Портленд трэйл блейзерс».
9.30. «Эканоміка рэспублік: гарызантальныя сувязі».
12.00. Праграма Філа Донах'ю. «Вайна ў заліве».
13.00. Рускае відэа. Гісторыя Марыінскага балета. Частка 1-я.
14.00. «Казачка пра казёльку». Мультфільм.
14.10. Усесаюзны конкурс «Настаўнік года-91».
15.40. Фільмы рэжысёра Ю. Ледзіна. «Маржы».
16.00. Тэніс. Уімблдонскі турнір. Перадача з Англіі.
17.00. Музыканты — дзецям Чарнобыля. Канцэрт у Мінску з удзелам савецкіх і замежных выканаўцаў.
17.45. «Шчырасць за шчырасць».
18.15. «Другое мастацтва». Перадача 2-я. На выстаўцы ў Доме мастакоў.
18.45. Аўтарскае тэлебачанне.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Весткі.
20.15. Аўтарскае тэлебачанне.
21.00. Час (з сурдаперакладам).
21.50. Сатырычная праграма ансамбля «Кахінор».
23.00. Весткі.
23.15. К-2 прадстаўляе... «Кінограф». Выпуск 2-гі.
24.00. Валейбол. Першынство сусветнай лігі. Мужчыны. Зборная Італіі — зборная СССР.

РАДЫЁ

30 чэрвеня

9.15 — «Добрай раніцы!» 10.00—«Жадаю Вам...» Канцэрт віншаванне. 11.00 — «Па краінах і кантынентах». 11.30 — «У вольную часіну». Музычная праграма з удзелам артыстаў-аматараў. 12.00 — радыёстанцыя «Саюз». 12.30 — «Мужнасць». Радыёнарыс. 13.00 — радыёстанцыя «Беларуская маладзёжная». Праграма «Савецкай Арміі салдат». 14.00 — «Бізнес-клуб». 15.15 — «Прэм'ера песні». В. Сярых, сл. Н. Загорскай. «Што табе дарыць?» Спявае А. Сауленайтэ. 15.30—«Міжнародны агляд». 16.15 — М. Стральцоў. «Засцярога». Вершы. 16.30 — «Поўны каданс». Музычная праграма для падлеткаў. 17.15 — канцэрт. 17.30 — «Ветэран». Радыёчасопіс. 18.00 — «Край ты мой, квяцісты». Музычная перадача. 19.31 — вершы Я. Янішчыц. 20.00 — «Дзень нашага жыцця». 20.15 — вячэрняя казка. 20.25— «Гімн каханню». Канцэрт. 21.00 —«Прэм'ера радыётэатра». «Тры дні з жыцця рэспубліканца Роберта Джардана». Радыёспектакль паводле рамана Э. Хэмінгуэя «Па кім б'юць у званы». Частка другая, заключная. 22.15 —«Музыка і псіхатэрапія». 22.45 — «Спартыўны дзённік». 23.15 — «Музычная хваля». Канцэртная праграма.

НАДВОР'Е

29 чэрвеня

Усход, захад, даўжыня дня: Мінск — 4.39, 21.45, 17.06; Віцебск — 4.21, 21.43, 17.22; Магілёў — 4.29, 21.34, 17.05; Гомель — 4.36, 21.22, 16.46; Гродна — 4.57, 21.58, 17.01; Брэст — 5.06, 21.50, 16.44.

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ў Гродна — 20—22, Мінску, Брэсце — 21—23, Магілёве — 24—26, Віцебску — 26—28, Гомелі — 27—29 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак 30 чэрвеня месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы, 1 ліпеня — без ападкаў. Тэмпература паветра ўначы — 9—14, удзень 30 чэрвеня — 18—23, 1 ліпеня — 22—27 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ,
інжынер-сіноптык.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ
СЁННЯ Ў НУМАРЫ

Зварот Прэзідыума Вярхоўнага Савета Беларускай ССР да насельніцтва рэспублікі.

Заключнае слова М. І. Дземянцея на IV сесіі Вярхоўнага Савета БССР.

«Гарнітур... з гаркома». Гэтым артыкулам прадстаўлены ўласны карэспандэнт газеты па Брэсцкай вобласці А. Квір.

«Не спадзявацца на стыхію». Заканчэнне артыкула А. Савасценкі загадчыка ідэалагічнага аддзела ЦК КПБ.

Заклікаем да міласэрнасці. Зварот бацькоў гродзенскай дзесяцікласніцы Наташы Горбан да людзей дапамагчы выратаваць іх дачку, якая стала ахвярай чарнобыльскай катастрофы.

Чарговы выпуск **«Кругагляда»** з суботняга інфармацыйнага выпуску **«Рэпарцёр».**

Футбольны агляд.

Галоўны рэдактар У. Б. НАРКЕВІЧ.

НАШ АДРАС
220041, гор. Мінск, Ленінскі праспект, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52; 32-41-92, рэкламы і аб'яў — 32-35-91, навін — 32-60-13.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні неабавязкова адлюстроўваюць пункт гледжання рэдакцыі.

Ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга друкарня выдавецтва ЦК КП Беларусі.

Тыраж 102.822.
Індэкс 63850.
Зак. № 126.

Выходзіць 250 разоў на год.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12